



's-Hertogenbosch

Maatschappelijke  
gevolgen corona

Derde meting

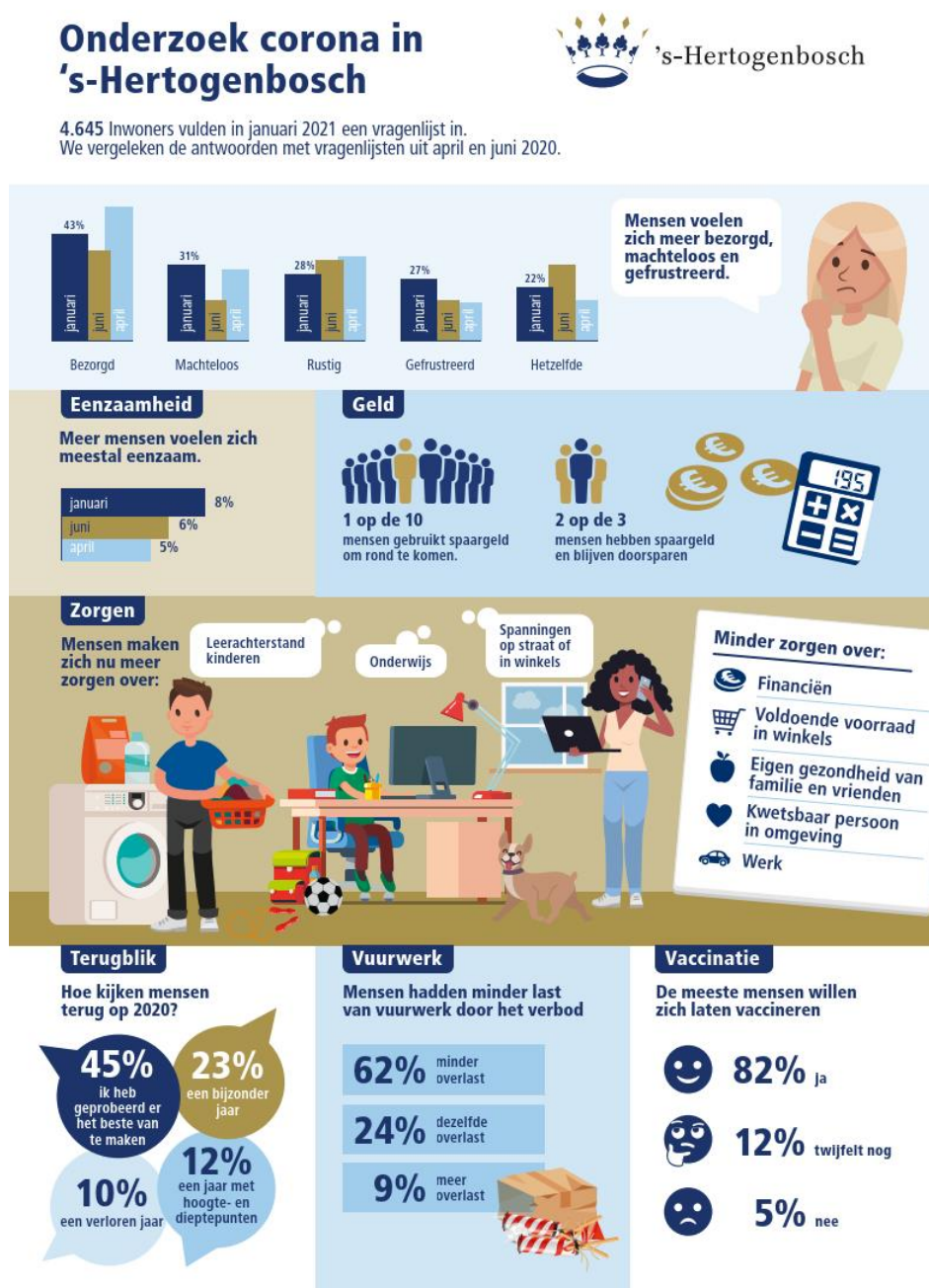
Onderzoek & Statistiek  
Februari 2021

# Samenvatting

Corona heeft nog steeds veel invloed op ons leven. De gemeente 's-Hertogenbosch doet daarom regelmatig onderzoek onder haar inwoners naar de maatschappelijke gevolgen van de coronacrisis. In januari 2021 is hiervoor een derde meting gehouden. Eerdere metingen waren in april en juni 2020. De uitkomsten worden gebruikt om eventuele (extra) interventies te doen.

De derde meting is op 7 januari uitgezet onder het digipanel en jongerenpanel. Daarnaast zijn inwoners via sociale media uitgenodigd om de digitale vragenlijst in te vullen. Na sluiting op 17 januari hadden in totaal 4.645 inwoners de vragenlijst ingevuld. De derde meting is uitgezet tijdens de lockdown en vóór de invoering van de avondklok.

Figuur 1 Infographic belangrijkste resultaten inwonersonderzoek gevolgen corona – derde meting



## Persoonlijke situatie

### **Toename van gevoelens van bezorgdheid, machteloosheid en frustratie**

43% van de respondenten geeft aan zich 'bezorgd' te voelen door de huidige situatie. Ook 'machteloos', 'rustig' en 'gefrustreerd' worden relatief vaak genoemd. Ten opzichte van de twee voorgaande metingen valt vooral op dat gevoelens van bezorgdheid, machteloosheid en frustratie zijn toegenomen. Terwijl het gevoel van 'rustig' en 'hetzelfde als altijd' is afgenomen. Als gemiddeld rapportcijfer voor de tevredenheid met hun leven, geven de respondenten een 6,6. Dit is lager dan in april (6,8) en juni (7,0).

### **Moeilijk dat niet duidelijk is hoe lang de coronacrisis nog gaat duren**

Ruim de helft vindt het moeilijk dat niet duidelijk is hoe lang de coronacrisis nog gaat duren. Bij de jongeren geldt dit voor nog een grotere groep: ruim twee derde. Ook heeft bijna de helft van de respondenten het zwaarder naarmate de coronacrisis langer duurt. Toch ontstaat er ook een zekere gewenning: eveneens bijna de helft geeft aan dat de coronacrisis inmiddels (redelijk) normaal voor hen geworden is.

### **Meer mensen voelen zich eenzaam**

8% van de respondenten geeft aan zich 'altijd' of 'meestal' eenzaam of alleen te voelen. Dit aandeel is toegenomen ten opzichte van de twee voorgaande metingen (april 5%, juni 6%). Vooral jongeren, eenoudergezinnen en alleenstaanden voelen zich vaker dan gemiddeld eenzaam. Verder geeft 40% van de respondenten aan zich eenzamer te voelen dan vóór de eerste coronamaatregelen van maart 2020. Slechts 3% voelt zich minder eenzaam.

## Werk, onderwijs en inkomen

### **Iets meer dan de helft kan werk grotendeels vanuit huis blijven doen**

52% van alle werkende respondenten geeft aan hun werk op dit moment te kunnen blijven doen, grotendeels vanuit huis. Een iets kleiner aandeel geeft aan dat ze het werk vanaf hun (vaste) werklocatie blijven doen.

### **Wisselende meningen over kwaliteit onderwijs**

Het overgrote deel van de studerende respondenten geeft aan het onderwijs van hun school/universiteit (bijna) altijd te volgen. Over de kwaliteit van het onderwijs zijn zij wisselend tevreden. Verder vindt ongeveer een kwart dat ze op dit moment voldoende contactmomenten hebben met hun school/universiteit. Iets meer dan de helft vindt dit níet.

### **1 op de 10 gebruikt spaargeld om rond te komen**

11% van de respondenten geeft aan dat zij door de coronacrisis moeilijker kunnen rondkomen. In juni lag dit aandeel iets hoger (13%). Vooral ZZP'ers, ondernemers, éénoudergezinnen en studenten kunnen vaker dan gemiddeld moeilijker rondkomen. Van alle respondenten geeft 10% aan dat zij hun spaargeld gebruiken om rond te komen. Daarentegen hebben 2 op de 3 spaargeld en blijven doorsparen. Vier procent zegt dat zij door de coronacrisis meer schulden of achterstallige betalingen hebben.

## Zorgen en positieve gevolgen

### **Vooral zorgen over economische gevolgen en dat anderen adviezen niet opvolgen**

Er zijn net als in de voorgaande metingen vooral zorgen over de economische gevolgen van de coronacrisis en dat anderen corona-adviezen niet opvolgen. Negen op de tien respondenten maken zich hier enige of veel zorgen over. De bezorgdheid over de economische gevolgen is iets afgenomen ten opzichte van 2020. Over het niet opvolgen van de adviezen zijn mensen juist bezorgder dan voorheen.

### **Bezorgdheid over gezondheidszorg toegenomen**

De zorgen over de gezondheidszorg zijn toegenomen. Van alle respondenten is 88% in enige mate bezorgd over de zorg en hulp in ziekenhuizen. Dat is meer dan in april (80%) en juni (59%).

### **Bezorgdheid over onderwijs en leerachterstand kinderen toegenomen**

Van de ouders maakt 78% zich veel of enige zorgen over het onderwijs van hun kind(eren) en 62% over een leerachterstand. Dit is meer dan in de meting van april. Vier op de tien schoolgaande respondenten zijn bezorgd over het vinden van een stage of afstudeerplaats. 29% van de ouders maakt zich zorgen over de opvoeding. Dit is meer dan in april (21%). Ook de zorgen over ruzies en spanningen in het gezin zijn licht toegenomen.

### **Meer zorgen over saamhorigheid in de buurt en spanningen op straat en in winkels**

De bezorgdheid over de saamhorigheid in de buurt is toegenomen. 24% is hier bezorgd over. In de wijk West is dit hoger dan gemiddeld. Ook de zorgen over spanningen op straat of in winkels zijn toegenomen. Hierover maakt 54% zich op dit moment enige of veel zorgen.

### **Zorgen over financiën en werk verder afgenomen**

29% van de respondenten maakt zich enige of veel zorgen over hun financiële situatie en 35% over hun werksituatie. Dat is minder dan in de eerdere metingen. 37% is bezorgd over het vinden van een (andere) baan. De zorgen over financiën en werk zijn het grootst onder 15-29 jarigen.

### **Meest gemist: sociale contacten**

Ruim zeven op de tien respondenten missen hun sociale contacten in deze tijd het meest. Dit is afgenomen ten opzichte van april (85%). Meer dan in april worden nu dagjes uit en culturele activiteiten gemist. 43% mist culturele activiteiten, in april was dat 30%. Werk/studie en vrijwilligerswerk worden nu minder vaak genoemd.

### **Positieve gevolgen minder vaak ervaren**

Net als bij de vorige meting in juni ervaren respondenten nu nog steeds vooral 'minder files' en 'schonere lucht' als positieve gevolgen in deze coronatijd. Maar beide antwoorden worden in januari een stuk minder vaak genoemd. Dit geldt ook voor de andere positieve gevolgen. 15% geeft aan dat zij niets positief vinden aan deze tijd, bij de vorige metingen was dat nog 5%.

## **Activiteiten**

### **Een groot deel heeft de feestdagen anders gevierd dan andere jaren**

85% van de respondenten heeft de feestdagen (zoals sinterklaas, kerst, oud & nieuw) anders gevierd dan andere jaren. Zeven op de tien respondenten geven aan gezellige feestdagen te hebben gehad. Naar verhouding hebben alleenstaanden, éénoudergezinnen en 55-plussers vaker géén gezellige feestdagen gehad. Verder vinden twee op de drie respondenten dat de feestdagen prima zijn verlopen.

### **62% heeft minder overlast van vuurwerk ervaren**

Over het algemeen is er rond de jaarwisseling minder overlast van vuurwerk ervaren dan in andere jaren: 62% heeft minder overlast ervaren, voor 24% is de overlast ongeveer hetzelfde geweest en 9% heeft meer overlast ervaren. Er zijn echter wel verschillen naar wijken zichtbaar; in Graafsepoort en Empel heeft respectievelijk 20% en 18% meer overlast ervaren dan andere jaren.

### **Bijna de helft heeft geprobeerd 'er het beste van te maken'**

Terugkijkend op 2020, geeft 45% aan dat ze geprobeerd hebben 'er het beste van te maken'. Bijna een kwart vond het een bijzonder jaar en voor 12% was 2020 een jaar met hoogte- en dieptepunten. Voor één op de tien voelt 2020 als een verloren jaar. Dit geldt naar verhouding vaker voor jongeren.

### **Bijna een derde geeft hulp aan anderen**

32% geeft hulp aan mensen in hun directe omgeving die het moeilijk hebben door de coronacrisis. Dit is iets lager dan in de meting van april (34%), maar hoger dan in de juni-meting (27%). Het gaat dan vooral om telefonisch/digitaal een praatje maken of boodschappen doen.

## Gezondheid

### **Bijna iedereen houdt zich aan de basisregels**

Het rijk heeft basisregels opgesteld om controle over het coronavirus te krijgen. Zoals thuiswerken, hygiëneregels en regels om 1,5 meter afstand te houden. 98% geeft aan zich de afgelopen vier weken 'altijd' of 'meestal wel' aan deze basisregels te hebben gehouden.

### **Ongeveer de helft bang om zelf besmet te raken**

Van alle respondenten is 47% bang om zelf besmet te raken met corona. Deze angst neemt toe naarmate de respondenten ouder zijn. Verder zijn er meer vrouwen dan mannen bang om besmet te raken. De angst voor besmetting is toegenomen ten opzichte van de juni- meting (33%) en ligt ook hoger dan de meting in april (45%).

### **82% bereid om zich te laten vaccineren**

Van alle respondenten is 82% bereid om zich te laten vaccineren tegen corona. 12% twijfelt nog en 5% wil zich niet laten vaccineren. De vaccinatiebereidheid is het hoogst onder de 55-plussers (89%), het laagst onder de 30-39 jarigen (74%). Verder zijn meer mannen dan vrouwen bereid zich te laten vaccineren.

## Medische hulp

### **Zo'n 8 op de 10 zouden indien nodig een afspraak maken met de huisarts**

Aan de respondenten is gevraagd of zij op dit moment een afspraak zouden maken voor medische zorg. Het merendeel zou dat zeker of waarschijnlijk wel doen. Voor de huisarts is dat 78%, voor het ziekenhuis 73% en voor een andere specialist 81%. De groep die waarschijnlijk of zeker géén afspraak zou maken, is het grootst voor een afspraak in het ziekenhuis (15%). Voor een afspraak met de huisarts is dat 12% en voor een andere specialist 9%. Als belangrijkste reden noemen de respondenten 'ik wil de zorg nu niet belasten'.

### **Klein deel heeft hulp nodig van instantie, maar (nog) niet gezocht**

3% heeft hulp nodig van een instantie, maar heeft deze hulp (nog) niet gezocht. Het gaat dan om hulp van bijvoorbeeld de gemeente, Farent of MEE voor hulp bij geldzaken, de opvoeding van kinderen, eenzaamheid, etc.

## Instanties en overheid

### **Veel inwoners hebben vertrouwen in aanpak van de gemeente**

Het vertrouwen van de respondenten in de aanpak van het kabinet en het RIVM is afgenomen ten opzichte van de meting in juni. Het vertrouwen in de aanpak van de gemeente is niet veranderd; 88% heeft hier veel tot redelijk wat vertrouwen in. De meeste respondenten zijn tevreden over de informatie die de overheid verspreidt over het coronavirus en de crisis. Over de duidelijkheid van de informatie is 15% ontevreden. Ook vinden nu minder respondenten dan in 2020 de informatie voldoende.

## Tot slot

### **Tips en opmerkingen**

Tot slot heeft 15% van de respondenten tips of opmerkingen gegeven voor de gemeente 's-Hertogenbosch. Bijna een kwart van deze tips gaat over beter handhaven en informeren. Waarbij 'beter handhaven' veruit het meest genoemd wordt. Ook opmerkingen over winkels en horeca, (info over) vaccineren en maatregelen staan in de top vijf.

# Inhoudsopgave

Samenvatting.....	2
1. Inleiding.....	7
1.1 Aanleiding en doel.....	7
1.2 Methodiek.....	7
1.3 Ontwikkelingen in de tijd .....	7
2. Persoonlijke situatie.....	8
2.1 Gemoedstoestand.....	8
2.2 Kwaliteit van leven .....	9
3. Werk, onderwijs en inkomen .....	11
3.1 Werk en onderwijs.....	11
3.2 Inkomen.....	12
4. Zorgen, gemis en positieve gevolgen.....	14
4.1 Zorgen .....	14
4.2 Wat missen mensen?.....	16
4.3 Positieve gevolgen .....	17
5. Gezondheid.....	19
5.1 Basisregels en coronavirus.....	19
5.2 Medische zorg en hulp .....	20
6. Activiteiten.....	22
6.1 De Bossche Winter .....	22
6.2 Feestdagen .....	22
6.3 Jaarwisseling.....	23
6.4 Hulp geven .....	25
7. Instanties en overheid.....	26
7.1 Vertrouwen in instanties.....	26
7.2 Informatie .....	26
8. Tips en opmerkingen .....	28
8.1 Tips en opmerkingen.....	28

# 1. Inleiding

## 1.1 Aanleiding en doel

In januari 2021 heeft de afdeling Onderzoek & Statistiek van de gemeente 's-Hertogenbosch een derde inwonersonderzoek gehouden naar de maatschappelijke impact van corona. Met dit onderzoek willen we te weten komen wat de maatschappelijke gevolgen zijn van het coronavirus voor onze inwoners. Er is bijvoorbeeld gevraagd hoe inwoners zich voelen, of ze het financieel redden, wat de invloed is van de coronacrisis op hun werk/studie en hoe zij terugkijken op 2020 en op de feestdagen. Opdrachtgever voor dit onderzoek is het crisisteam maatschappelijke impact van de gemeente 's-Hertogenbosch. De uitkomsten van het onderzoek worden gebruikt om eventuele (extra) interventies te doen.

## 1.2 Methodiek

Het onderzoek is uitgezet in het digipanel en het jongerenpanel en er is via sociale media een zogenaamde open link naar de digitale vragenlijst verspreid. Het onderzoek heeft open gestaan van donderdag 7 januari tot en met zondag 17 januari.

Van de 7.393 digipanelleden die een uitnodiging ontvingen, vulden 3.978 de vragenlijst in (respons 54%). Van de 746 leden van het jongerenpanel hebben 385 de vragenlijst ingevuld. Dit is een respons van 52%. De vragenlijst is via de open link door 282 inwoners ingevuld. In totaal hebben 4.645 respondenten de vragenlijst ingevuld. Dit is hoger dan bij de tweede meting in juni 2020 en lager dan de eerste meting in april 2020.

## 1.3 Ontwikkelingen in de tijd

In april 2020 en juni 2020 zijn de eerste twee metingen gehouden. In januari 2021 is de derde meting gehouden. Net als in april 2020 hebben inwoners van Nederland ook nu weer te maken met een lockdown met een fors aantal maatregelen van het kabinet om verspreiding van het coronavirus tegen te gaan. Zo zijn scholen, horeca en sportclubs gesloten. En geldt de richtlijn om zoveel mogelijk thuis te werken en 1,5 meter afstand te houden tot elkaar. Ook wordt geadviseerd om thuis maximaal 2 bezoekers per dag te ontvangen. Vanaf medio december 2020 zijn tevens niet-essentiële winkels gesloten. Dat laatste was in april 2020 niet het geval.

In de periode van de tweede meting in juni 2020 hadden we te maken met een aantal versoepelingen. Zo waren vanaf 11 mei de basisscholen (deels) weer open en konden mensen met een contactberoep weer aan de slag. Ook mochten horeca, terrassen en culturele instellingen vanaf 1 juni hun deuren openen onder bepaalde voorwaarden.

In de drie metingen zijn voor een deel dezelfde vragen gesteld. Maar de vragenlijst is ook steeds aangepast op de actualiteit. In de derde meting zijn enkele vragen uit de vorige metingen komen te vervallen en sommige vragen zijn nieuw toegevoegd of aangepast ten opzichte van de vorige metingen. Niet alle vragen zijn daarom vergelijkbaar. Waar wel een vergelijking mogelijk is, wordt dit gedaan.

Vergelijkbaar onderzoek wordt in de provincie Noord-Brabant uitgevoerd door het PON (via het Brabantpanel). De laatste meting door het PON is uitgezet in de periode vóór de lockdown, toen er minder strenge maatregelen golden. De resultaten van het PON zijn daarmee niet goed vergelijkbaar met onze meting en zullen daarom in dit rapport niet worden gebruikt als referentiecijfers.

## 2. Persoonlijke situatie

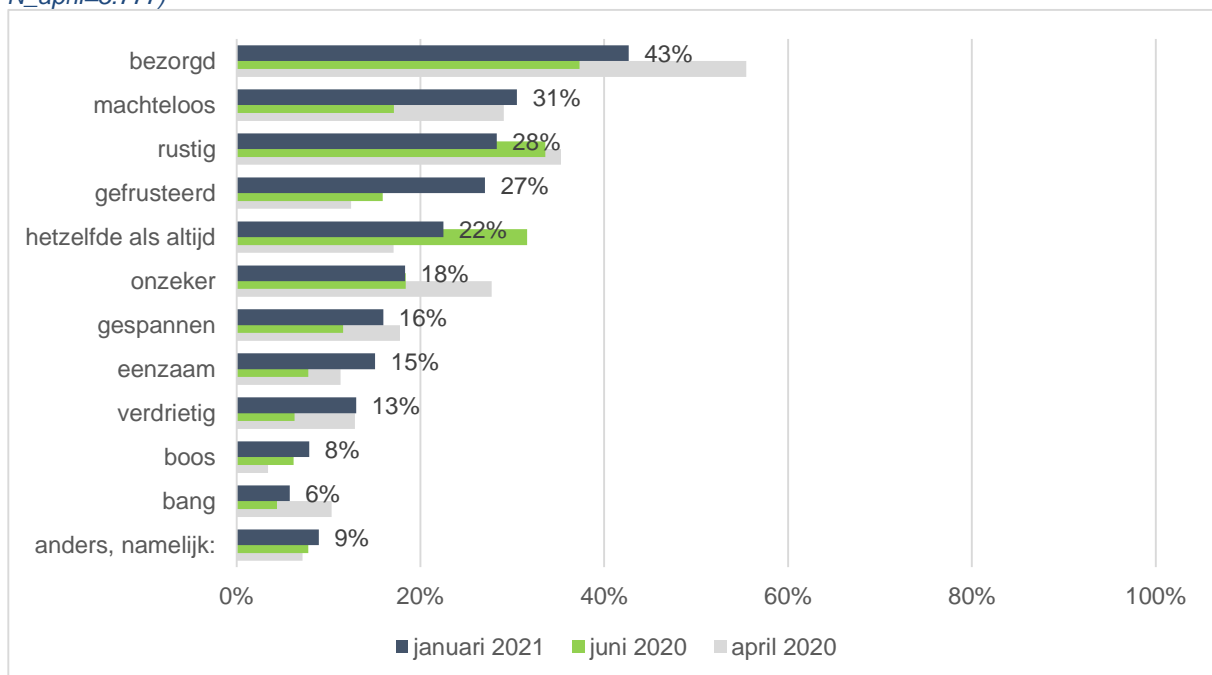
Ruim de helft van de respondenten is enigszins tot behoorlijk aangedaan door de huidige situatie. Bijna de helft is 'bezorgd', terwijl gevoelens van machteloosheid en frustratie toenemen. Een deel is zich ook eenzamer gaan voelen dan vóór de eerste coronamaatregelen. Men vindt het vooral moeilijk dat niet duidelijk is hoe lang de coronacrisis nog gaat duren. Ook heeft bijna de helft het zwaarder naarmate de coronacrisis langer duurt.

### 2.1 Gemoedstoestand

#### Men voelt zich vooral bezorgd, machteloos, rustig en/of gefrustreerd

43% van de respondenten geeft aan zich 'bezorgd' te voelen door de huidige situatie. Ook 'machteloos', 'rustig' en 'gefrustreerd' worden relatief vaak genoemd. 'Bezorgd' wordt vaker genoemd naarmate de leeftijd toeneemt. Zo geeft 27% van de 15-29 jarigen aan 'bezorgd' te zijn, bij de 55-plussers is dit 56%. Ten opzichte van de vorige metingen valt vooral op dat het gevoel van machteloosheid weer is toegenomen. Dit aandeel is nu weer vergelijkbaar met de eerste meting in april. Ook valt op dat het gevoel van 'gefrustreerd' zijn flink is toegenomen. Deze frustratie neemt af met de leeftijd: 47% van de jongeren is gefrustreerd, bij de 55-plussers is dit 13%.

*Figuur 2 Hoe voel je je door de huidige situatie? – meer antwoorden mogelijk. (N\_januari=4.645; N\_juni=3.786; N\_april=5.777)*



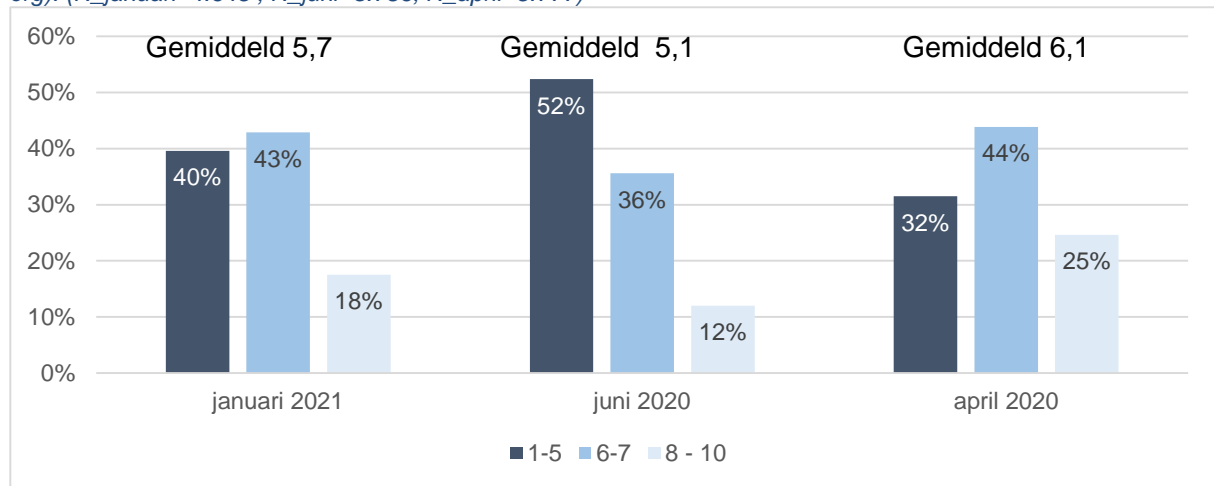
#### 60% enigszins tot behoorlijk aangedaan

60% van de respondenten geeft aan enigszins tot behoorlijk aangedaan te zijn door de huidige situatie. 18% is behoorlijk aangedaan (score 8-10), 43% enigszins (score 6-7) en 40% (helemaal) niet tot een beetje. In de mate waarin respondenten aangedaan zijn, zijn lichte verschillen naar leeftijd zichtbaar. Zo valt op dat van de jongeren 19% behoorlijk aangedaan is. Bij de vorige meting (juni) was dit nog 11%. Van de 30-39 jarigen is dit 15% (was in juni 8%). Verder zijn vooral alleenstaanden meer dan gemiddeld 'behoorlijk' aangedaan (21%).



De gemiddelde score bij deze derde meting is een 5,7. Dit is een verslechtering ten opzichte van de juni meting (5,1). Respondenten zijn dus meer aangedaan dan in juni. In april was de gemiddelde score een 6,1. Toen waren bewoners dus (nog) meer aangedaan dan nu.

*Figuur 3 Hoe aangedaan ben je door de huidige situatie? Geef een cijfer van 1 (helemaal niet) tot en met 10 (heel erg). (N\_januari=4.645 ; N\_juni=3.786; N\_april=5.777)*



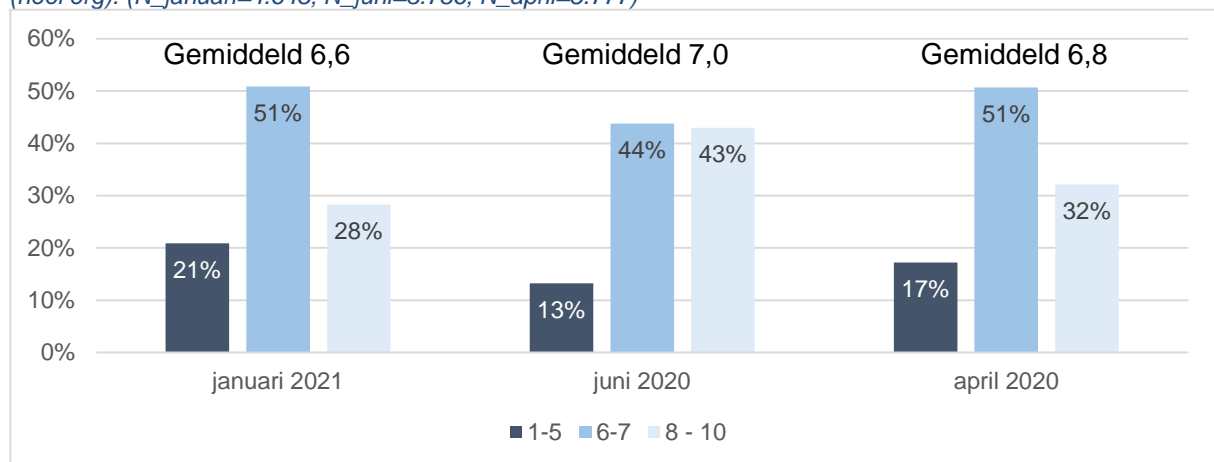
## 2.2 Kwaliteit van leven

### Tevredenheid leven een 6,6

De respondenten geven op dit moment gemiddeld een 6,6 als cijfer op de vraag: 'Hoe tevreden ben je op dit moment met jouw leven?'. 21% is op dit moment ontevreden (cijfer 1 t/m 5), 51% is redelijk tevreden (cijfer 6 of 7) en 28% is hierover (zeer) tevreden (cijfer 8,9 of 10). In de vorige metingen werden hogere rapportcijfers gegeven.

Er is ook gevraagd of deze score beter, hetzelfde of slechter is dan vóór de eerste coronamaatregelen van maart 2020. Slechts 7% geeft aan dat deze score beter is, voor 36% is deze score hetzelfde en voor 58% slechter. Dit betekent een verslechtering ten opzichte van de juni-meting (40%) en is ongeveer gelijk aan de meting in april (55%).

*Figuur 4 Hoe tevreden ben je op dit moment met jouw leven? Geef een cijfer van 1 (helemaal niet) tot en met 10 (heel erg). (N\_januari=4.645; N\_juni=3.786; N\_april=5.777)*



### Moeilijk dat niet duidelijk is hoe lang de coronacrisis nog gaat duren

59% is het (helemaal) eens met de stelling 'Ik heb er moeite mee dat het niet duidelijk is hoe lang de coronacrisis nog gaat duren'. Vooral de 15-29 jarigen zijn het vaker (helemaal) eens met deze stelling: 69%. Dit geldt voor 54% van de 55-plussers.

Bijna de helft (44%) van de respondenten geeft aan het zwaarder te hebben naarmate de coronacrisis langer duurt. Ook hier blijkt dat vooral jongeren de coronacrisis zwaar vinden: 57% van de jongeren is het (helemaal) eens met deze stelling. Bij de 55-plussers is dit 36%.

Toch ontstaat er ook een zekere gewenning: eveneens 44% geeft aan dat de coronacrisis inmiddels (redelijk) normaal voor hen geworden is. Deze gewenning neemt af met de leeftijd: 55% van de jongeren is het (helemaal) eens met deze stelling, 49% van de 30-39 jarigen, 42% van de 40-54 jarigen en 37% van de 55-plussers. Overigens is 38% het (helemaal) óneens met deze stelling.

Figuur 5 Kun je aangeven in hoeverre je het eens bent met de volgende stellingen? (N=4.645)

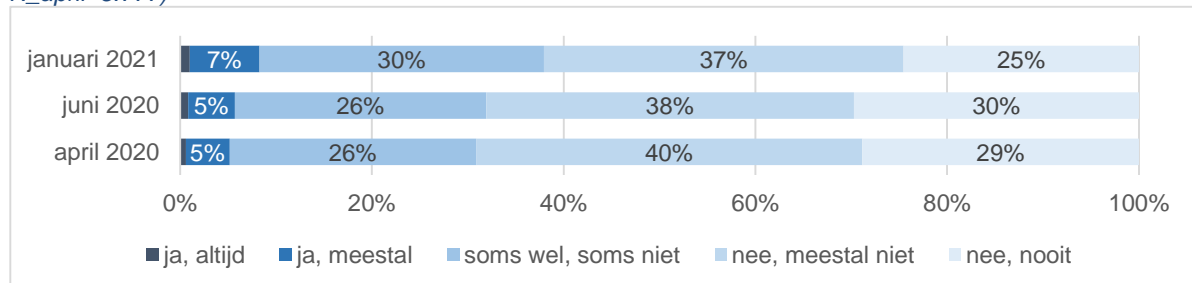


### Meer mensen voelen zich eenzaam

8% van de respondenten geeft aan zich 'altijd' of 'meestal' eenzaam of alleen te voelen. 30% voelt zich 'soms wel, soms niet' eenzaam en 62% voelt zich 'meestal niet' of 'nooit' eenzaam. Vooral jongeren (19%), eenoudergezinnen (17%) en alleenstaanden (14%) geven vaker dan gemiddeld aan zich 'altijd' of 'meestal' eenzaam of alleen te voelen.

Het aandeel inwoners dat aangeeft zich 'altijd' of 'meestal' eenzaam of alleen te voelen is toegenomen ten opzichte van de twee voorgaande metingen. In april was dit 5%, in juni 6%. Vooral onder jongeren en eenoudergezinnen is het gevoel van eenzaamheid toegenomen.

Figuur 6 Voel je je wel eens eenzaam of alleen? Zo ja, hoe vaak? (N\_januari=4.645; N\_juni=3.786; N\_april=5.777)



Op de vraag of men zich meer of minder eenzaam voelt dan vóór de eerste coronamaatregelen van maart 2020, antwoordt 57% dat er niets veranderd is. Slechts 3% voelt zich minder eenzaam; 40% voelt zich daarentegen eenzamer (in juni was dit 32%). Vooral jongeren (60%), éénoudergezinnen (54%) en alleenstaanden (50%) zijn zich tijdens de coronacrisis eenzamer gaan voelen.

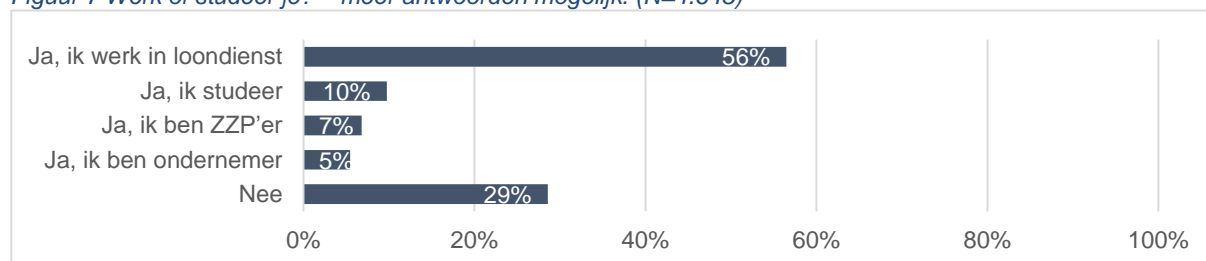
### 3. Werk, onderwijs en inkomen

Iets meer dan de helft van de werkende respondenten geeft aan hun werk op dit moment te kunnen blijven doen, grotendeels vanuit huis. Ook blijft een iets kleiner aandeel hun werk vanaf de (vaste) werklocatie doen. En de studerende respondenten zijn wisselend tevreden over de kwaliteit van het geboden onderwijs. Verder kan ongeveer één op de 10 respondenten door de coronacrisis moeilijker rondkomen. En geeft ongeveer een even groot aandeel aan nu spaargeld op te moeten nemen, of heeft dit al opgemaakt.

#### 3.1 Werk en onderwijs

Van alle respondenten werkt 56% in loondienst, 7% is (ook) ZZP'er, 5% (ook) ondernemer, terwijl 10% (ook) studeert. 29% van de respondenten werkt of studeert niet.

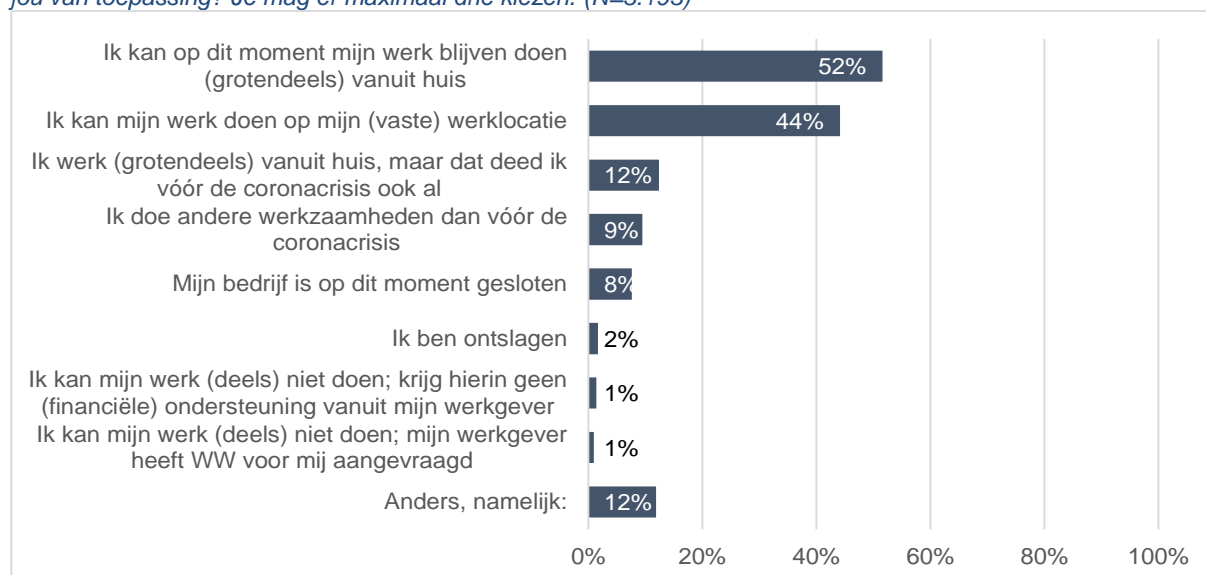
*Figuur 7 Werk of studeer je? – meer antwoorden mogelijk. (N=4.645)*



#### Iets meer dan de helft kan werk grotendeels vanuit huis blijven doen

52% van alle werkende respondenten geeft aan hun werk op dit moment te kunnen blijven doen, grotendeels vanuit huis. Een iets kleiner aandeel (44%) geeft aan hun werk vanaf hun (vaste) werklocatie te doen. Bij 'anders, namelijk' geeft een deel van de respondenten aan vanwege corona géén (zoals werkzaam in detailhandel non-food, culturele sector of een contactberoep) of minder werk of opdrachten te hebben. Verder worden er zorgen geuit, bijvoorbeeld over de combinatie thuiswerken en thuisonderwijs en ziekte/burn-out. Ook geeft een aantal respondenten aan juist méér werk te hebben door corona.

*Figuur 8 De coronacrisis heeft waarschijnlijk gevolgen voor jouw arbeidssituatie. Welke stelling is het meest op jou van toepassing? Je mag er maximaal drie kiezen. (N=3.193)*

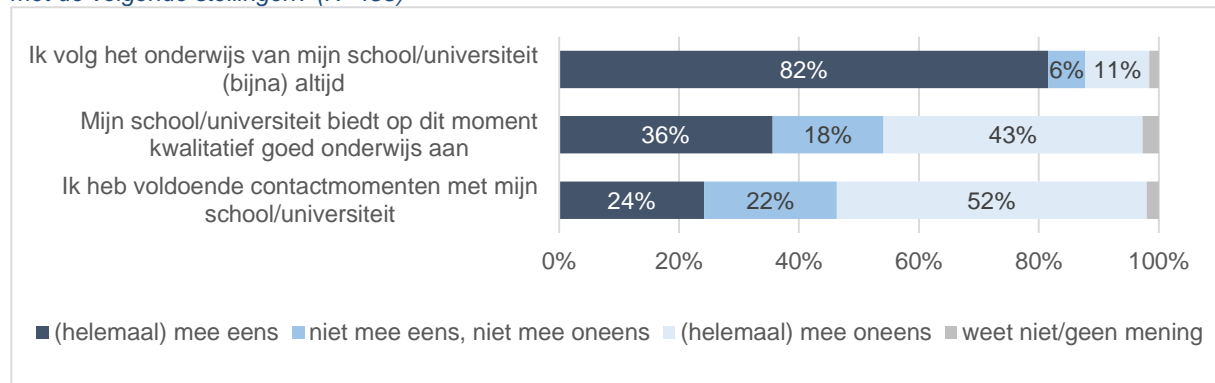


### Wisselende meningen over kwaliteit onderwijs

Een groot deel (82%) van de studerende respondenten, geeft aan het onderwijs van hun school/universiteit (bijna) altijd te volgen. 11% doet dit niet. Over de kwaliteit van het onderwijs zijn de respondenten wisselend tevreden: 36% vindt dat hun school/universiteit op dit moment kwalitatief goed onderwijs aanbiedt, 43% is het hiermee (helemaal) oneens.

Over de stelling: 'Ik heb voldoende contactmomenten met mijn school/universiteit' zijn de meningen minder verdeeld. 24% is het hiermee (helemaal) eens, 52% is het hiermee (helemaal) oneens. Iets minder dan een kwart is het hiermee niet eens, niet oneens.

*Figuur 9 De coronacrisis heeft waarschijnlijk gevolgen voor jouw onderwijssituatie. In hoeverre ben je het eens met de volgende stellingen? (N=453)*

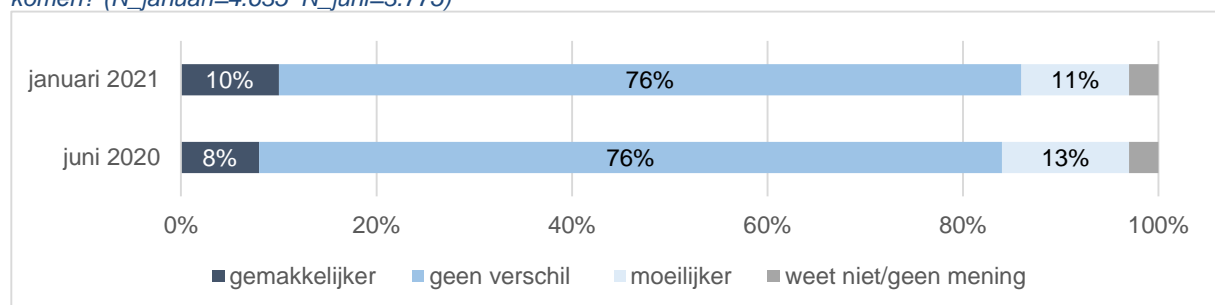


## 3.2 Inkomen

### Zo'n 1 op de 10 respondenten kan door de coronacrisis moeilijker rondkomen

Voor de meeste respondenten (76%) heeft de coronacrisis geen invloed op de mate waarin hun huishouden financieel kan rondkomen. 10% geeft aan dat zij in deze tijd gemakkelijker kunnen rondkomen; 11% heeft nu meer moeite met rondkomen. Dit aandeel is kleiner dan in juni 2020 (13%). ZZP'ers (31%), ondernemers (27%) en studenten (21%) geven naar verhouding vaker aan dat zij door de coronacrisis moeilijker kunnen rondkomen. Datzelfde geldt voor éénoudergezinnen (22%), 15-29 jarigen (16%) en inwoners uit de wijken Noord (17%) en de Binnenstad (16%).

*Figuur 10 Is het voor jou/jouw huishouden door de coronacrisis gemakkelijker of moeilijker om financieel rond te komen? (N\_januari=4.635 N\_juni=3.775)*



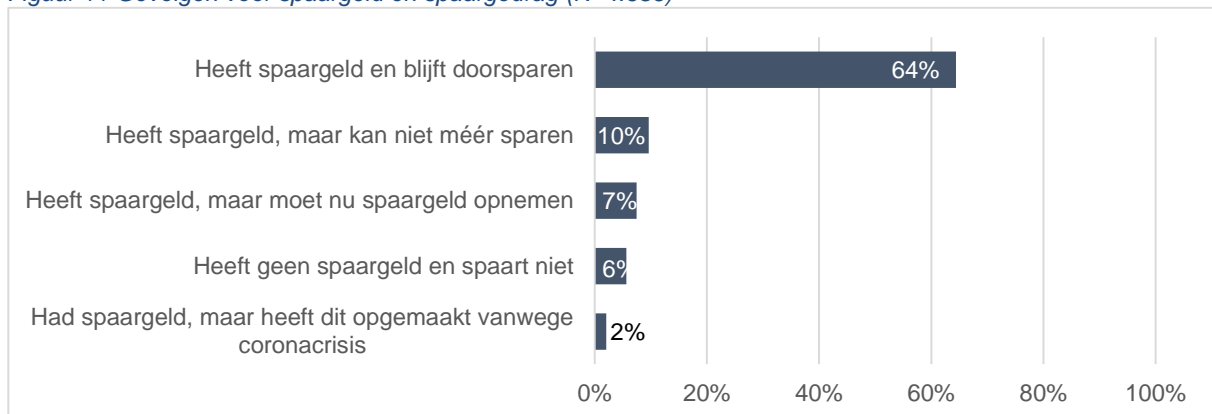
### Vier procent heeft door de coronacrisis meer schulden of achterstallige betalingen

Van alle respondenten geeft 4% aan dat zij of hun huishouden door de coronacrisis meer schulden hebben of achterstanden bij het betalen van rekeningen (zoals huur, zorgverzekering of energie). 2% heeft meer betalingsachterstanden, 1% heeft meer schulden en 1% heeft zowel meer schulden als meer betalingsachterstanden. Vooral ondernemers (16%), ZZP'ers (10%) en studenten (8%) hebben door de coronacrisis meer schulden of betalingsachterstanden.

### 1 op de 10 gebruikt spaargeld om rond te komen

Zo'n twee derde van de respondenten heeft spaargeld en blijft ook tijdens de coronacrisis doorsparen. Voor 10% geldt dat zij wel spaargeld hebben, maar vanwege de coronacrisis niet méér kunnen sparen. 10% neemt nu spaargeld op of heeft dit al opgemaakt. Dit geldt vooral voor ZZP'ers (27%), ondernemers (21%), studenten (18%) en éénoudergezinnen (18%).

*Figuur 11 Gevolgen voor spaargeld en spaargedrag (N=4.636)*



## 4. Zorgen, gemis en positieve gevolgen

Er zijn vooral zorgen over de economische gevolgen van de coronacrisis, dat anderen corona-adviezen niet opvolgen en over de zorg en hulp in ziekenhuizen. De zorgen over de gezondheidszorg zijn toegenomen. Dat geldt ook voor de zorgen van ouders over het onderwijs van hun kind(eren) en leerachterstanden. En voor de zorgen over saamhorigheid in de buurt en spanningen op straat en in winkels. Over financiën en werk maken respondenten zich echter minder zorgen. Net als bij de voorgaande metingen missen mensen vooral hun sociale contacten. Dagjes uit en culturele activiteiten worden meer gemist dan in 2020. Verder ervaren minder respondenten positieve gevolgen.

### 4.1 Zorgen

#### **Vooral zorgen over economische gevolgen en dat anderen adviezen niet opvolgen**

- Respondenten maken zich nog steeds vooral zorgen over de gevolgen van de coronacrisis voor de economie; negen op de tien maken zich enige of veel zorgen. Deze bezorgdheid is afgenomen ten opzichte van 2020.
- Ook over het niet opvolgen van de corona-adviezen zijn negen op de tien mensen bezorgd. Dit aandeel is toegenomen. Onder 55-plussers is dit hoger dan gemiddeld (94%). Hetzelfde geldt voor respondenten uit de wijken West (93%), Engelen (95%) en Graafsepoort (93%).

#### **Bezorgdheid over gezondheidszorg is toegenomen**

Van alle respondenten is 88% in enige mate bezorgd over de zorg en hulp in ziekenhuizen. Dat is meer dan in de juni-meting (59%) en de meting in april (80%). Ook over 'overige zorg en hulp' zijn de zorgen toegenomen, van 68% in april tot 79% in januari.

#### **Bezorgdheid over onderwijs en leerachterstand kinderen toegenomen**

- 78% maakt zich veel of enige zorgen over het onderwijs van hun kind(eren) en 62% over een leerachterstand. Onder éénoudergezinnen zijn de zorgen over het onderwijs (91%) en een leerachterstand (76%) groter dan onder andere gezinnen. En in Nuland zijn de zorgen over een leerachterstand (78%) groter dan in andere wijken. Zowel de bezorgdheid over het onderwijs als een leerachterstand zijn toegenomen ten opzichte van 2020. In april was 57% bezorgd over het onderwijs en 42% over een leerachterstand.
- Vier op de tien schoolgaande respondenten maken zich zorgen over het vinden van een stage of afstudeerplaats, twee op de tien maakt zich hier 'veel zorgen' over.

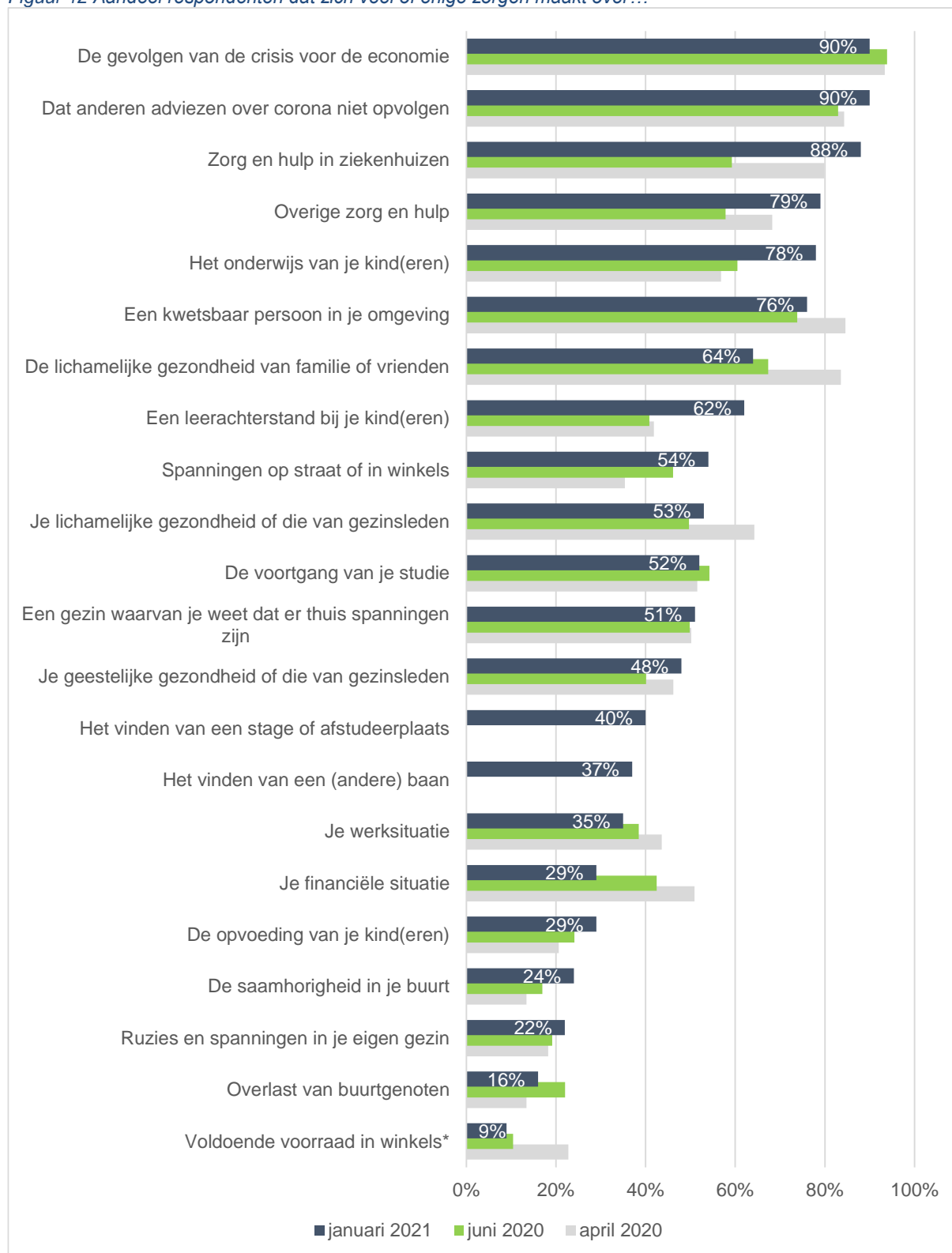
#### **Ouders meer bezorgd over de opvoeding**

29% van de ouders maakt zich zorgen over de opvoeding. Dit is meer dan in april (21%) en juni (24%). Ook de zorgen over ruzies en spanningen in het gezin zijn licht toegenomen. In april maakte 18% van de ouders zich hier enige of veel zorgen over, in januari is dat 22%.

#### **Meer zorgen over saamhorigheid in de buurt en spanningen op straat en in winkels**

- De bezorgdheid over spanningen op straat of in winkels is verder toegenomen, van 35% in april tot 54% in januari.
- Ook over de saamhorigheid in de buurt zijn de zorgen toegenomen: van 13% in april tot 24% in januari. In de wijk West ligt dit hoger (34%).
- 16% maakt zich zorgen over overlast van buurtgenoten. Dit is minder dan in de juni-meting (22%) en meer dan in de meting van april (13%). In de wijken West (24%) en Zuidoost (21%) is dit hoger dan gemiddeld.

Figuur 12 Aandeel respondenten dat zich veel of enige zorgen maakt over...



\*In april 2020 is gevraagd naar voldoende voorraad in supermarkten

### Zorgen over geestelijke gezondheid zijn toegenomen

- Over de eigen lichamelijke gezondheid of die van gezinsleden maakt 53% zich enige of veel zorgen. Dit zijn naar verhouding vooral 55-plussers (61%). De bezorgdheid over de lichamelijke gezondheid is licht toegenomen ten opzichte van de vorige meting in juni (50%).
- 48% maakt zich enige of veel zorgen over hun geestelijke gezondheid of die van gezinsleden. Dat is meer dan in de juni-meting (40%) en vergelijkbaar met de meting in april (46%). Zorgen over de geestelijke gezondheid zijn er met name onder 15-29 jarigen (62%) en éénoudergezinnen (60%). En in De Binnenstad (54%), Noord (53%) en Muntel/Vliert (53%) is dit aandeel hoger dan in andere wijken.

### Zorgen over financiën en werk zijn verder afgenomen

- Over hun financiële situatie maakt 29% van de respondenten zich enige of veel zorgen. Dat is minder dan in juni (42%) en april (51%). Eénoudergezinnen (49%) en jongeren (38%) maken zich vaker dan gemiddeld zorgen over hun financiële situatie.
- Van alle respondenten maakt 35% zich zorgen over hun werksituatie. Ook dit is minder dan in 2020. Eénoudergezinnen (48%), jongeren (41%) en alleenstaanden (40%) maken zich meer dan gemiddeld zorgen over hun werksituatie. Over het vinden van een (andere) baan is 37% van alle respondenten bezorgd. Onder jongeren ligt dat aandeel hoger (46%).

## 4.2 Wat missen mensen?

### Mensen missen nog steeds vooral hun sociale contacten

Net als bij de eerste meting missen mensen nog steeds vooral hun sociale contacten met familie en vrienden. Ruim 7 op de 10 respondenten missen dit het meest. Dit aandeel is afgenomen ten opzichte van april. Toen was dit nog 85%. Onder de 55-plussers is het aandeel dat sociale contacten mist het grootst (75%). Op de tweede plaats van hetgeen het meest wordt gemist staat 'Het gevoel van vrijheid'. De helft noemt dit. Dit is niet anders dan in april. Eénoudergezinnen (59%) geven vaker dan gemiddeld aan dat zij het gevoel van vrijheid missen.

Figuur 13 Wat mis je op dit moment het meest? Kies maximaal drie antwoorden (N=4.645)





### Meer dan in april 2020 worden dagjes uit en culturele activiteiten gemist

Waar in april 26% van de respondenten dagjes uit het meeste miste, is dat nu 39%. Dit zijn vooral respondenten van 15 tot 39 jaar en gezinnen met kinderen. Ook voor culturele activiteiten, zoals bezoek museum, theater, bioscoop, e.d., zien we een toename. 43% geeft aan dat zij dit nu het meest missen, in april was dat 30%. Vooral alleenstaanden missen culturele activiteiten (50%).

### Werk/studie en vrijwilligerswerk zijn minder vaak het grootste gemis

Waar in de meting van april nog 11% aangaf hun werk/studie het meest te missen, is dat in januari afgenomen tot 4%. Onder 15-29 jarigen is dit nog steeds 9%. Ook vrijwilligerswerk wordt nu iets minder genoemd dan in de eerste meting. Vooral 55-plussers (11%) en alleenstaanden (8%) missen dit. Activiteiten in de wijk worden net als in 2020 door 1% van de respondenten gemist. In Vinkel mist 7% dit. Slechts een kleine groep van 1% mist helemaal niets.

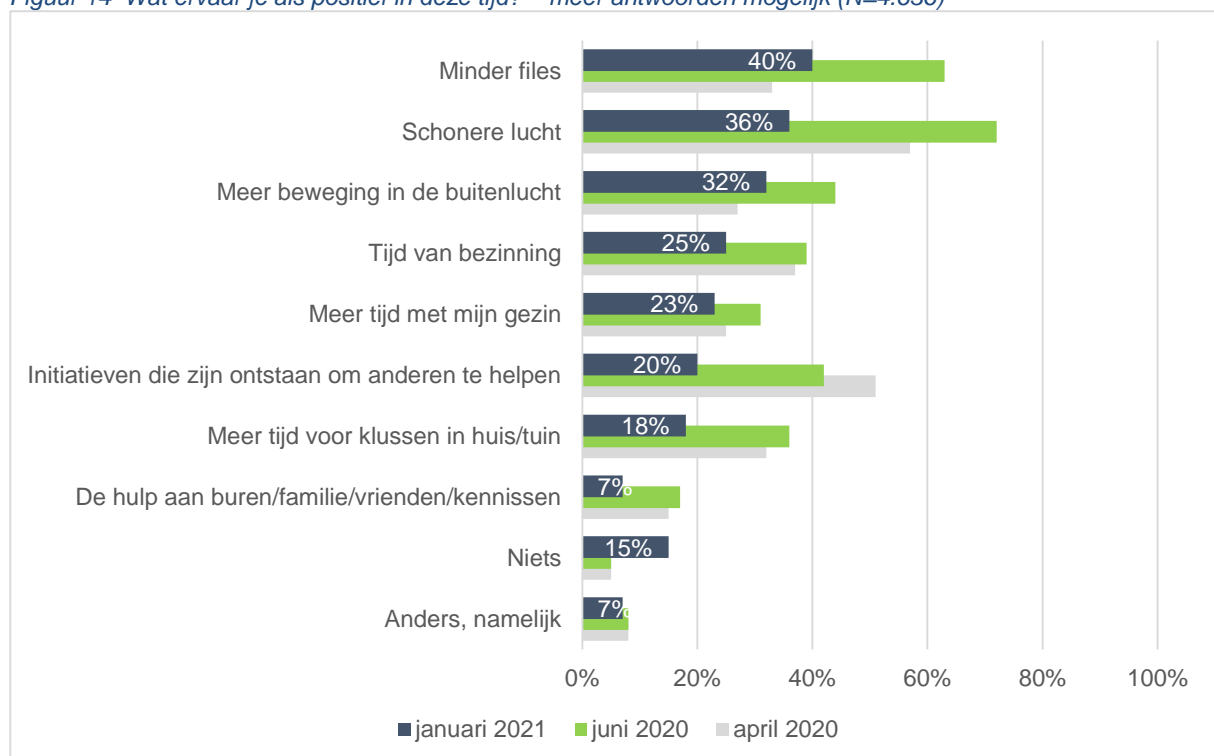
12% koos het antwoord 'anders, namelijk'. De antwoorden die hier veruit het meest worden genoemd zijn horecabezoek en vakantie (naar het buitenland). Daarnaast worden vooral genoemd: winkelen/naar de stad gaan, knuffelen/close contact met mensen, spontaan activiteiten ondernemen, feestjes en school/opvang voor de kinderen.

## 4.3 Positieve gevolgen

### Meer mensen ervaren geen positieve gevolgen

Aan de respondenten is gevraagd wat zij als positief ervaren in deze coronatijd. 15% vindt niets positief. Deze groep is groter dan bij de vorige metingen in april en juni 2020. Toen ging het nog om 5%.

Figuur 14 Wat ervaar je als positief in deze tijd? – meer antwoorden mogelijk (N=4.636)



### **Belangrijkste positieve gevolgen nog steeds 'minder files' en 'schonere lucht'**

Net als bij de meting in juni 2020 ervaren respondenten in deze tijd nog steeds vooral als positieve gevolgen 'minder files' en 'schonere lucht'. Beide antwoorden worden wel een stuk minder vaak genoemd. Zo noemde in juni 72% 'schonere lucht' als positief gevolg, in januari is dat nog maar 36%. Voor 'minder files' was dat in juni 63% en in januari 40%.

### **Alle positieve gevolgen minder vaak genoemd**

Ook de andere positieve gevolgen worden nu minder vaak genoemd dan in de eerdere metingen. Zo noemt in januari 20% 'de initiatieven die zijn ontstaan om anderen te helpen', in de meting van april was dat nog 51%. Ook 'meer tijd voor klussen in huis/tuin' en 'tijd van bezinning' worden minder genoemd.

Het antwoord 'anders, namelijk' is door zeven procent van de respondenten gekozen. Zij noemen bijvoorbeeld: meer thuis werken, minder reistijd, minder sociale verplichtingen, meer rust, onthaasten, meer tijd voor hobby's/mezelf, minder (vlieg)verkeer en meer tijd voor wat echt belangrijk is in het leven.

## 5. Gezondheid

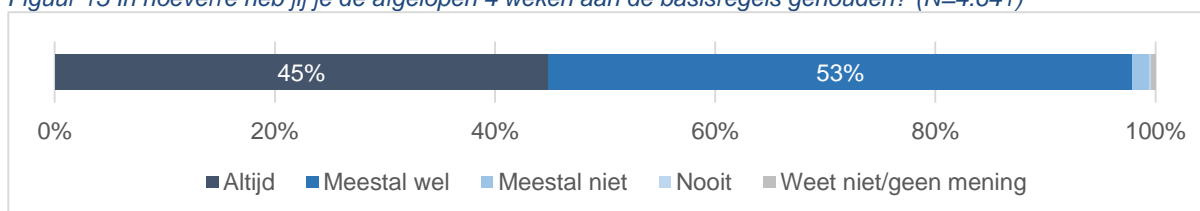
Vrijwel alle inwoners houden zich (bijna) altijd aan de basisregels die gelden om controle over het coronavirus te krijgen, zoals hygiëneregels en 1,5 meter afstand houden. Van alle respondenten zijn ruim 8 op de 10 bereid zich te laten vaccineren tegen corona, 12% twijfelt, 5% wil het niet. De meeste respondenten zouden op dit moment, indien nodig, een afspraak maken voor medische zorg. 15% zou waarschijnlijk of zeker géén afspraak met het ziekenhuis maken, voor de huisarts is dat 12%.

### 5.1 Basisregels en coronavirus

#### 98% houdt zich (bijna) altijd aan de basisregels

Het rijk heeft basisregels opgesteld om controle over het coronavirus te krijgen. Zoals thuiswerken, hygiëneregels, regels om 1,5 meter afstand te houden en regels voor het vermijden van drukte. Ook zijn er regels over het dragen van een mondkapje. Op de vraag in hoeverre men zich de afgelopen 4 weken aan de basisregels heeft gehouden, antwoordt 98% 'altijd' of 'meestal wel'. Slechts 2% antwoordt 'meestal niet' of 'nooit'. Vooral eenoudergezinnen houden zich minder goed aan de basisregels; 92% antwoordt op deze vraag 'altijd' of 'meestal wel'.

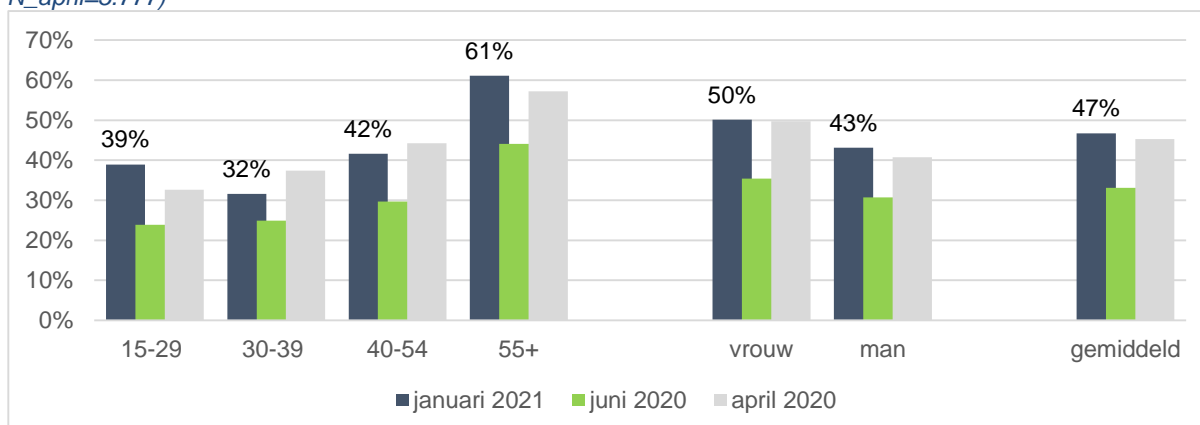
Figuur 15 In hoeverre heb jij je de afgelopen 4 weken aan de basisregels gehouden? (N=4.641)



#### 47% bang om zelf besmet te raken

Van alle respondenten geeft bijna de helft aan bang te zijn om zelf besmet te raken met corona. 53% is hier niet bang voor. De angst om zelf besmet te raken met corona, neemt toe naarmate de respondenten ouder zijn. De jongste twee leeftijdsgroepen laten hierop overigens een iets afwijkend beeld zien; 39% van de 15-29 jarigen is bang om zelf besmet te raken, bij de 30-39 jarigen ligt dit lager (32%). Verder zijn er meer vrouwen dan mannen bang om besmet te raken. De angst voor besmetting is toegenomen ten opzichte van de vorige meting (33%) en ligt ook hoger dan de meting in april vorig jaar (45%).

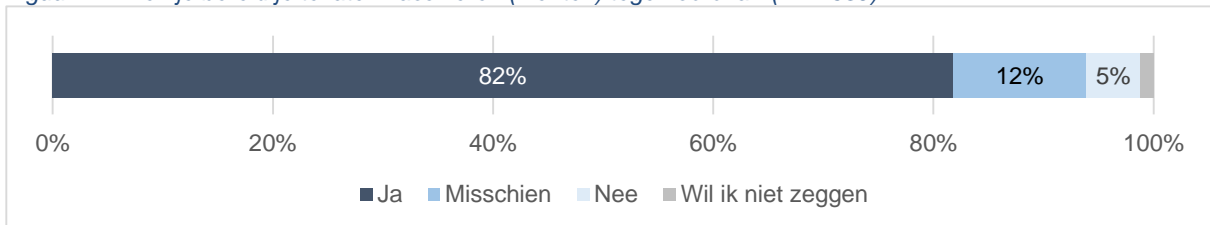
Figuur 16 Ben je bang om zelf besmet te raken met corona? % ja (N\_januari=4.645; N\_juni=3.786; N\_april=5.777)



### 82% bereid om zich te laten vaccineren

Van alle respondenten geeft 82% aan bereid te zijn zich te laten vaccineren tegen corona. 12% twijfelt nog en 5% wil zich niet laten vaccineren. De vaccinatiebereidheid is het hoogst onder de 55-plussers (89%), het laagst onder de 30-39 jarigen (74%). Verder zijn meer mannen (85%) dan vrouwen (79%) bereid zich te laten vaccineren. Ook tussen de verschillende wijken zijn er verschillen zichtbaar. De vaccinatiebereidheid is het laagst in Noord (73%), het hoogst in de wijken Rosmalen zuid, Maaspoort en Graafsepoort (allen 87%).

Figuur 17 Ben je bereid je te laten vaccineren (inenten) tegen corona? (N=4.639)



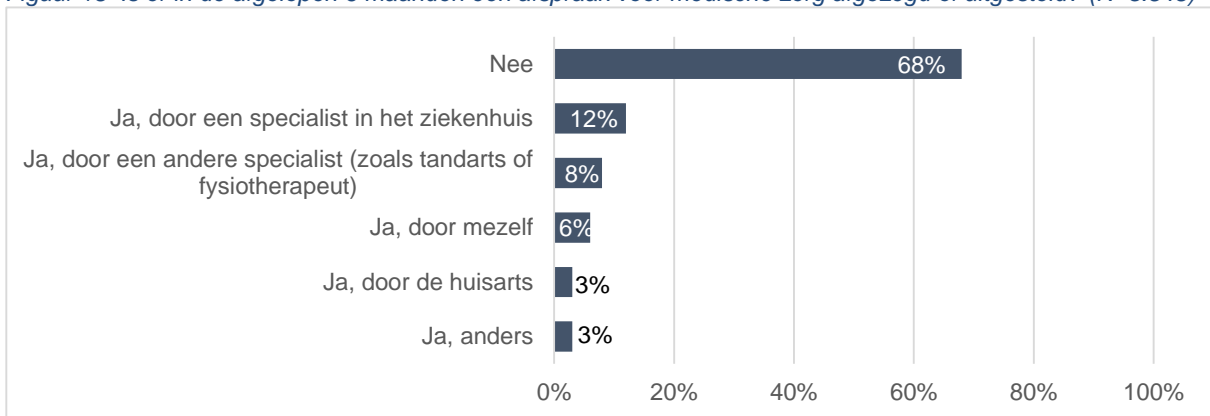
## 5.2 Medische zorg en hulp

### Voor een derde werd een afspraak voor medische hulp afgezegd of uitgesteld

Van de mensen die in de afgelopen 6 maanden een afspraak hadden voor medische hulp, geeft 32% aan dat hun afspraak is afgezegd of uitgesteld. Voor 12% was dat een afspraak met een specialist in het ziekenhuis, voor 8% een afspraak met een andere specialist (zoals tandarts of fysiotherapeut) en voor 3% een afspraak met de huisarts. 6% geeft aan dat zij zelf een afspraak hebben afgezegd of uitgesteld.

Bij 'anders' geven respondenten diverse antwoorden, zoals: diverse afspraken zijn afgezegd, alternatieve zorg, bevolkingsonderzoek, bloedonderzoek, GGZ, revalidatie en telefonisch consult in plaats van fysiek.

Figuur 18 Is er in de afgelopen 6 maanden een afspraak voor medische zorg afgezegd of uitgesteld? (N=3.548)

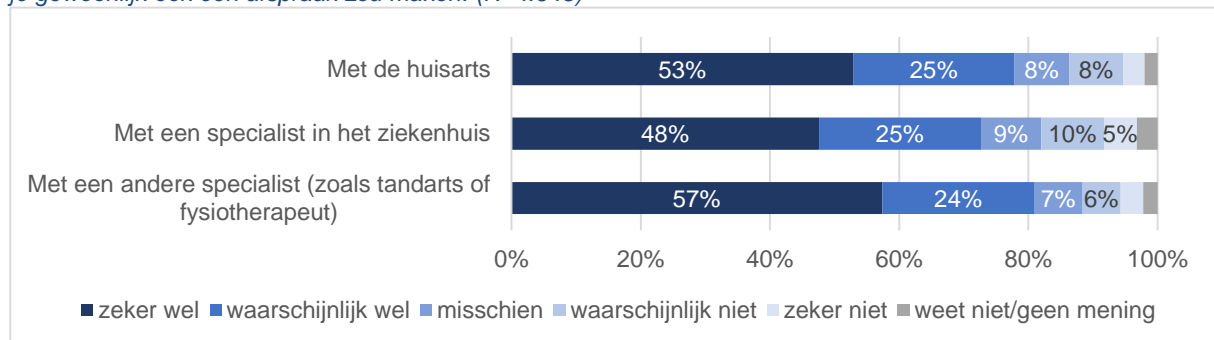


### 8 op de 10 zouden indien nodig een afspraak maken met de huisarts

Aan de respondenten is gevraagd of zij op dit moment een afspraak zouden maken voor medische zorg. Het gaat dan om zorg waarvoor ze gewoonlijk ook een afspraak zouden maken. Het merendeel zou dat zeker of waarschijnlijk wél doen. Voor een afspraak met de huisarts is dat 78%, voor het ziekenhuis 73% en voor een andere specialist zoals tandarts of fysiotherapeut 81%. Er is ook een groep die waarschijnlijk of zeker géén afspraak zou maken. Dat aandeel is het grootst voor een afspraak met het ziekenhuis (15%). Voor een afspraak met de huisarts zegt 12% dat zij dit waarschijnlijk of zeker niet zouden doen en voor een andere specialist is dat 9%.

15-29 jarigen (19%) geven naar verhouding vaker aan dat zij waarschijnlijk of zeker geen afspraak zouden maken met een specialist in het ziekenhuis.

*Figuur 19 Zou je op dit moment een afspraak maken voor medische zorg? We bedoelen hiermee zorg waarvoor je gewoonlijk ook een afspraak zou maken. (N=4.645)*

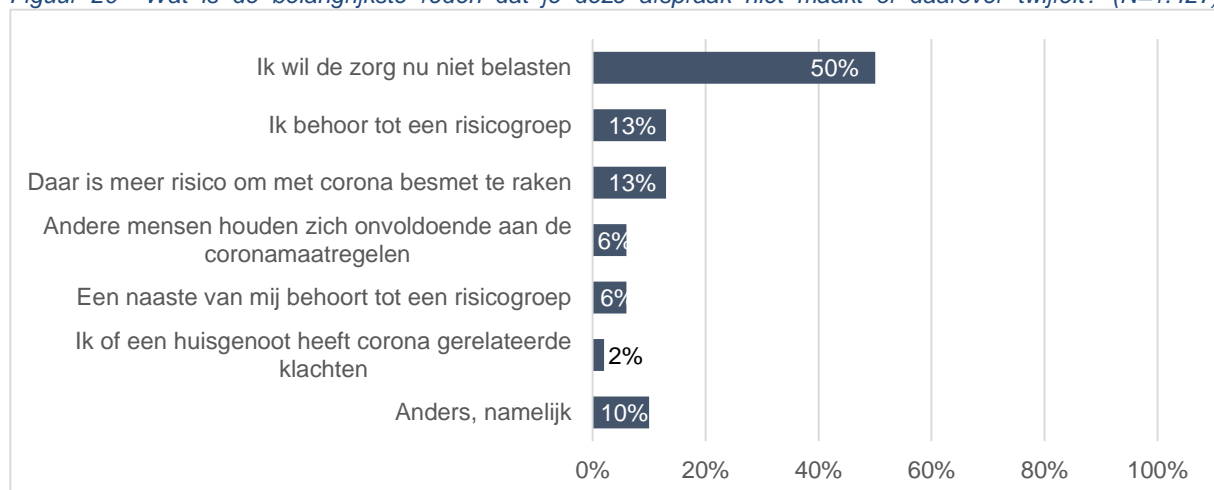


### Belangrijkste reden: 'ik wil de zorg nu niet belasten'

Als belangrijkste reden om géén afspraak te maken voor medische zorg noemt de helft van de respondenten dat zij de zorg nu niet willen belasten. Andere redenen die vaker worden genoemd zijn 'ik behoor tot een risicogroep' of 'daar is meer risico om met corona besmet te raken'. Beide worden door 13% genoemd.

1 op de 10 geeft het antwoord 'anders, namelijk'. Hier noemen respondenten vooral dat zij nu geen zorg nodig hebben. Daarnaast worden diverse redenen genoemd, zoals: het is niet urgent genoeg, de zorg heeft het te druk/geen capaciteit, corona heeft nu prioriteit in de zorg, de praktijk is gesloten, vanwege de mondkapjesplicht, heb zelf corona (gehad) en ik beperk mijn contacten.

*Figuur 20 Wat is de belangrijkste reden dat je deze afspraak niet maakt of daarover twijfelt? (N=1.427)*



### Drie procent heeft hulp nodig van een instantie, maar heeft (nog) geen hulp gezocht

Aan de respondenten is gevraagd of zij op dit moment hulp nodig hebben van een instantie, maar deze hulp (nog) niet hebben gezocht. Het gaat om hulp van bijvoorbeeld de gemeente, Farent, de huisarts, MEE of Humanitas. Drie procent heeft hulp nodig, maar heeft deze hulp (nog) niet gezocht. Aan deze mensen is gevraagd waarvoor zij geen hulp hebben gezocht. De antwoorden die zij geven zijn divers. Het gaat bijvoorbeeld om hulp bij de opvoeding of gedragsproblemen van hun kind(eren), een Wmo-voorziening, inkomensondersteuning, hulp bij geldzaken, hulp bij eenzaamheid of mantelzorgondersteuning.

## 6. Activiteiten

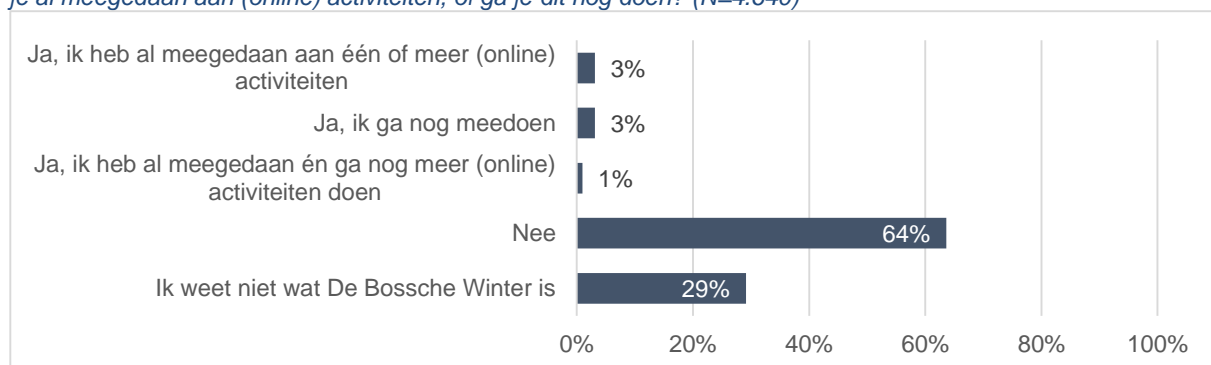
Een groot deel van de respondenten heeft de feestdagen anders gevierd dan andere jaren. Desondanks hebben veel respondenten gezellige feestdagen gehad, die voor de meeste mensen ook prima zijn verlopen. Alleenstaanden, éénoudergezinnen en 55-plussers hebben naar verhouding minder gezellige feestdagen gehad. Bijna twee derde van alle respondenten heeft minder overlast van vuurwerk ervaren dan andere jaren. En terugkijkend op 2020 heeft bijna de helft 'geprobeerd er het beste van te maken'.

### 6.1 De Bossche Winter

#### 7% doet (online) activiteiten van De Bossche Winter

Na het succes van De Bossche Zomer is er ook een Bossche Winter georganiseerd. Vanwege de tweede golf aan coronabesmettingen waren de activiteiten grotendeels online. In totaal heeft 7% van de respondenten (online) activiteiten gedaan en/of is dit nog van plan. Bijna twee derde heeft dit niet gedaan en is dit ook niet van plan; 29% van de respondenten weet niet wat De Bossche Winter is. Vooral de 30-39 jarigen hebben meegedaan aan activiteiten, of waren dit nog van plan (11%). De deelname is het hoogst in de wijken Binnenstad (13%), Engelen, Zuid en Muntel/Vliert (allen 11%).

Figuur 21 Van 13 november 2020 t/m 17 januari 2021 vindt in 's-Hertogenbosch De Bossche Winter plaats. Heb je al meegedaan aan (online) activiteiten, of ga je dit nog doen? (N=4.640)



### 6.2 Feestdagen

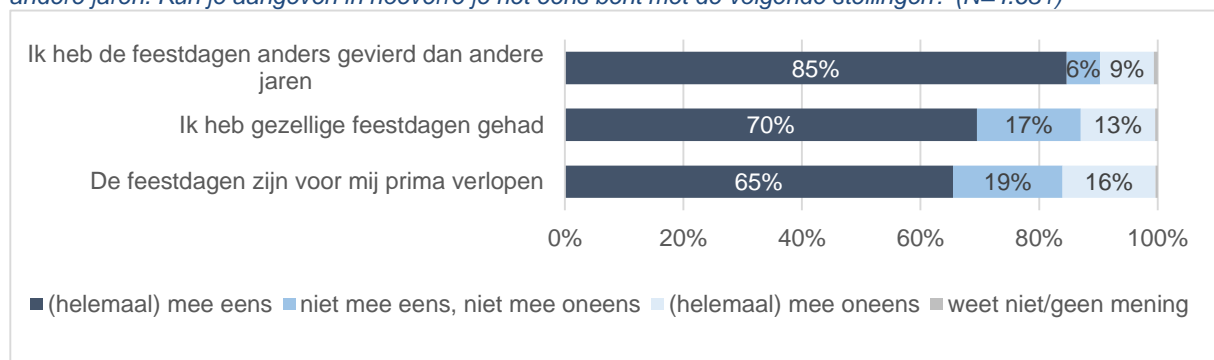
#### 85% heeft de feestdagen anders gevierd dan andere jaren

Door het coronavirus en de bijbehorende basisregels en maatregelen heeft 85% van de respondenten de feestdagen (zoals sinterklaas, kerst, oud & nieuw) anders gevierd dan andere jaren. Dit geldt het minst voor alleenstaanden (76%) en respondenten uit Vinkel (74%).

Zeven op de tien respondenten geven aan gezellige feestdagen te hebben gehad. 17% staat hier neutraal in, terwijl 13% géén gezellige feestdagen heeft gehad. Vooral alleenstaanden (17%), éénoudergezinnen (21%) en 55-plussers (15%) hebben naar verhouding minder gezellige feestdagen gehad.

Twee op de drie respondenten zijn het (helemaal) eens met de stelling 'De feestdagen zijn voor mij prima verlopen'. Ook met deze stelling is een redelijk deel (16%) het (helemaal) oneens. Opvallend hoog is het aandeel éénoudergezinnen (26%) dat aangeeft dat de feestdagen voor hen níet prima zijn verlopen.

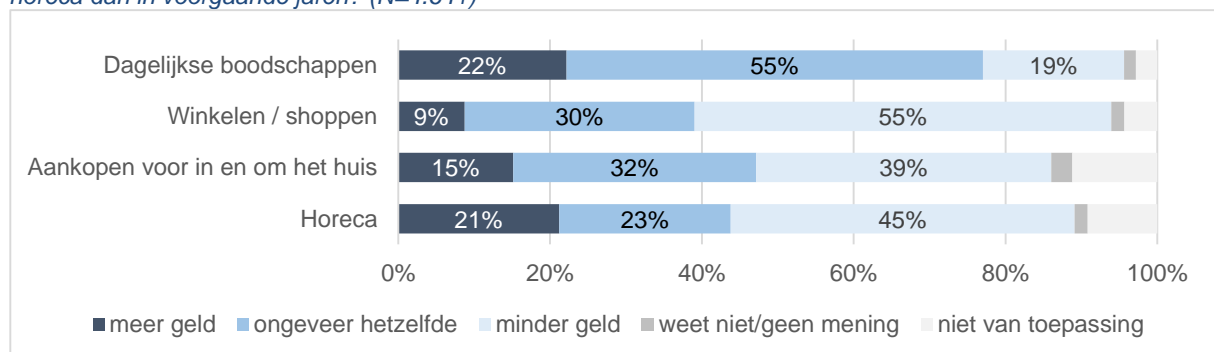
Figuur 22 Vanwege de coronamaatregelen is de feestmaand december waarschijnlijk anders verlopen dan andere jaren. Kun je aangeven in hoeverre je het eens bent met de volgende stellingen? (N=4.631)



### In december heeft één op de vijf meer geld uitgegeven aan dagelijkse boodschappen

De respondenten is ook gevraagd of ze in december meer, ongeveer hetzelfde of minder geld hebben uitgegeven in de (online) detailhandel of horeca dan in voorgaande jaren. Het blijkt dat 22% van de respondenten méér geld uitgegeven heeft aan de dagelijkse boodschappen dan in voorgaande jaren, 19% minder en iets meer dan de helft ongeveer hetzelfde. Ook aan de horeca heeft ongeveer één op de vijf meer geld uitgegeven dan andere jaren. Daar staat echter tegenover dat 45% aangeeft in december minder geld uitgegeven te hebben aan horeca. Ook aan het winkelen/shoppen hebben veel respondenten mínder geld uitgegeven.

Figuur 23 Heb je in december meer, ongeveer hetzelfde of minder geld uitgegeven in de (online) detailhandel of horeca dan in voorgaande jaren? (N=4.641)



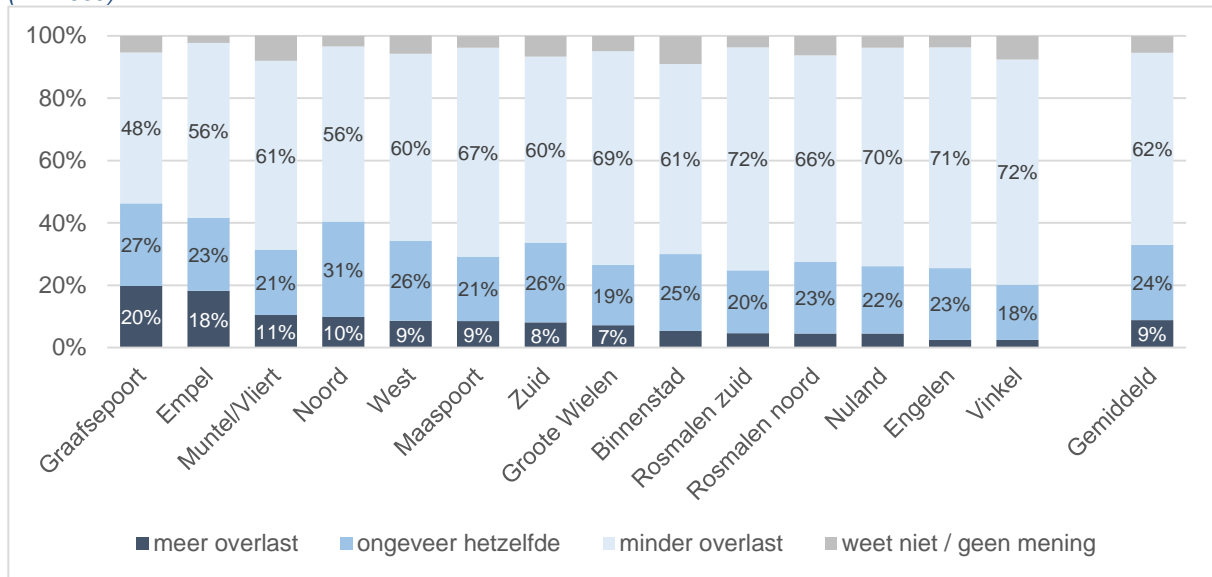
## 6.3 Jaarwisseling

### 62% heeft minder overlast van vuurwerk ervaren

Door het coronavirus is de werkdruk in ziekenhuizen en bij hulpverleners erg hoog. Daarom heeft het kabinet besloten dat tijdens de afgelopen jaarwisseling geen vuurwerk categorie F2 of F3 verkocht en afgestoken mocht worden (fop- en schertsvuurwerk wel). Over het algemeen is er minder overlast van vuurwerk rond de jaarwisseling ervaren dan in andere jaren: 62% heeft mínder overlast ervaren, 24% heeft ongeveer dezelfde overlast ervaren en 9% heeft meer overlast ervaren. Er zijn echter wel verschillen naar wijken zichtbaar. Zo heeft bijvoorbeeld in de Graafsepoort 20% méér overlast ervaren dan andere jaren; in Empel 18%. En heeft in Rosmalen zuid en Vinkel 72% van de respondenten mínder overlast ervaren.

Verder valt op dat de ervaren overlast van vuurwerk samenhangt met de leeftijd. Zo geeft 50% van de 15-29 jarigen aan deze jaarwisseling mínder overlast te hebben ervaren, 58% van de 30-39 jarigen, 63% van de 40-54 jarigen en 69% van de 55-plussers. Naarmate men ouder is, heeft men dus mínder overlast ervaren.

Figuur 24 Heb je rond de jaarwisseling meer of minder overlast van vuurwerk ervaren dan in andere jaren? (N=4.639)

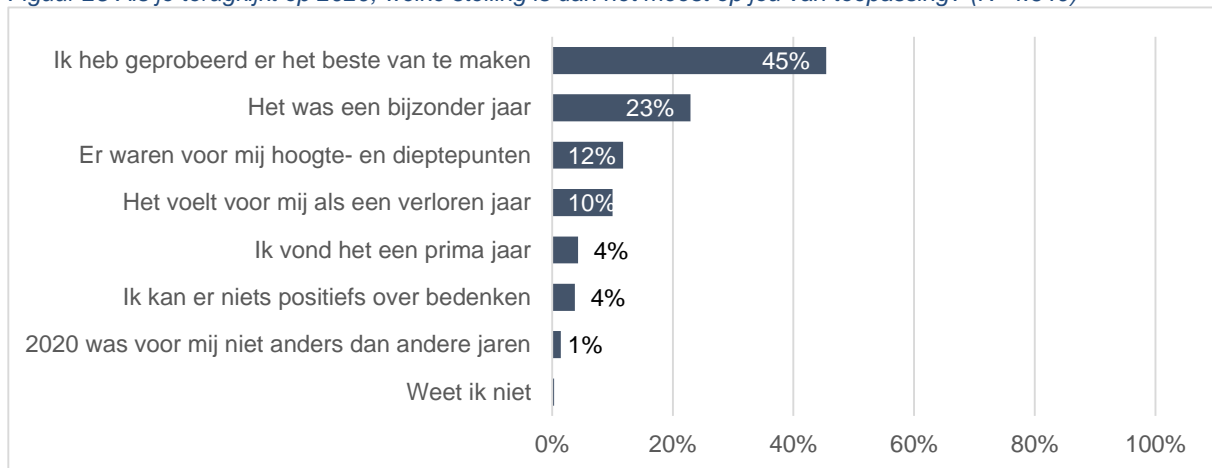


**Bijna de helft heeft geprobeerd ‘er het beste van te maken’**

Terugkijkend op 2020, geeft 45% van de respondenten aan dat ze geprobeerd hebben ‘er het beste van te maken’. Bijna een kwart vond het een bijzonder jaar en 12% geeft aan dat 2020 een jaar met hoogte- en dieptepunten was.

Voor één op de tien voelt 2020 als een verloren jaar. Dit geldt naar verhouding vaker voor 15-29 jarigen (16%). Deze groep geeft naar verhouding ook vaker aan dat 2020 een jaar was met hoogte- en dieptepunten (18%).

Figuur 25 Als je terugkijkt op 2020, welke stelling is dan het meest op jou van toepassing? (N=4.640)



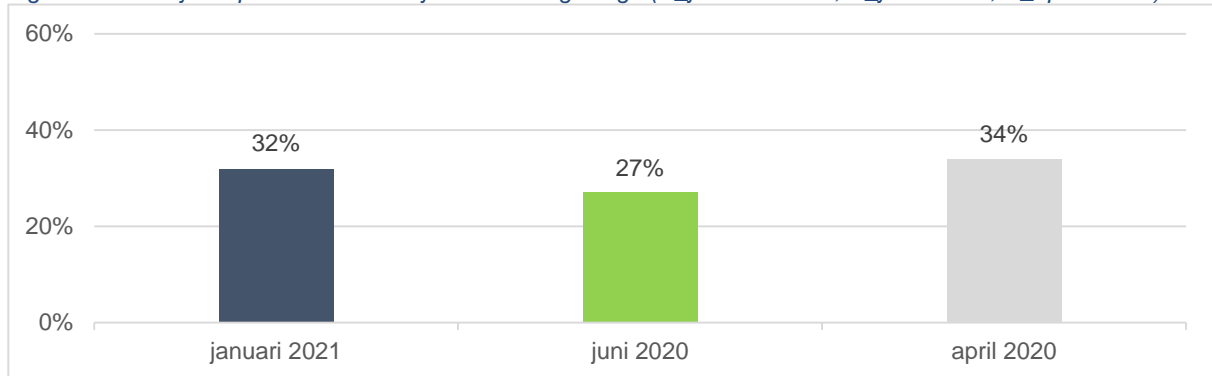


## 6.4 Hulp geven

### Bijna een derde geeft hulp aan anderen

32% van de respondenten geeft hulp aan mensen in hun directe omgeving die het moeilijk hebben door de coronacrisis. Ten opzichte van de vorige meting in juni (27%) is dit aandeel toegenomen, maar het ligt iets lager dan in de april-meting (34%). 55-plussers (36%) en mensen uit de wijk Zuid (43%) geven meer dan gemiddeld aan dat zij hulp bieden aan anderen.

Figuur 26 Geef je hulp aan mensen in je directe omgeving? (N\_januari=4.635; N\_juni=3.786; N\_april=5.777)

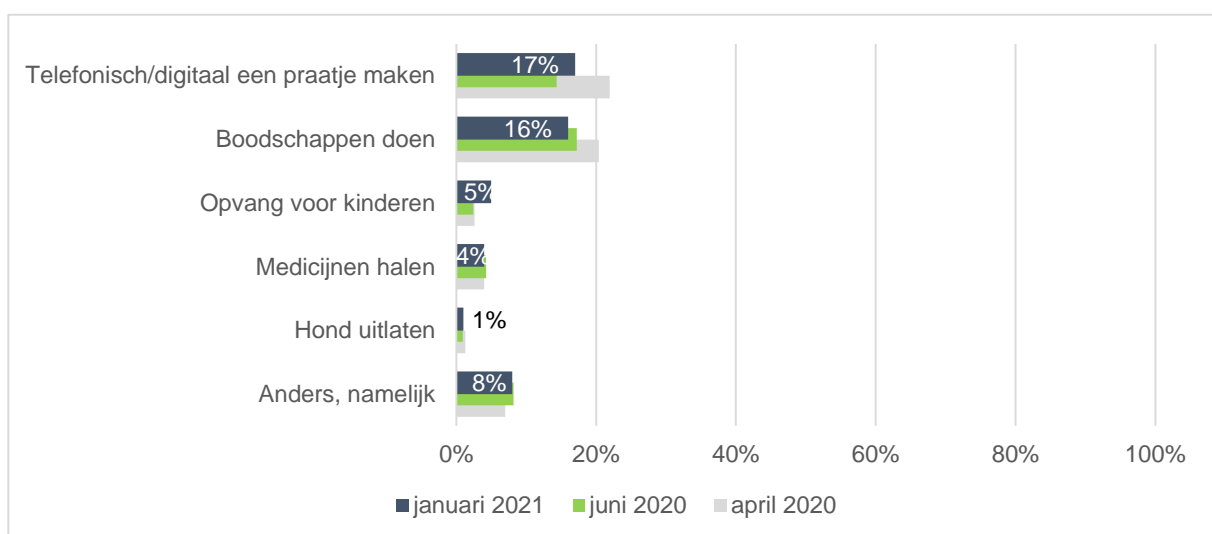


### Vooraf hulp door een praatje te maken en boodschappen te doen

De respondenten die hulp geven aan anderen doen dat vooral door telefonisch/digitaal een praatje te maken (17%) en boodschappen te doen (16%). Een praatje maken wordt vaker genoemd dan in juni, maar minder dan in april. Het aandeel respondenten dat helpt door opvang van kinderen is toegenomen, dit is nu 5% en was in april 3%.

Acht procent geeft het antwoord 'anders, namelijk'. Zij noemen bijvoorbeeld: bezoek brengen, praatje maken, luisterend oor, eten koken/brengen, financiële steun, mantelzorg, klusjes in en rond huis, aandacht/kleine attenties, contact met ouderen/kwetsbaren, burenhulp en vervoer naar het ziekenhuis.

Figuur 27 Soort hulp die inwoners geven aan mensen in hun directe omgeving die het moeilijk hebben door de coronacrisis – meer antwoorden mogelijk (N\_januari\_4.635; N\_juni=3.786; N\_april=5.777)



## 7. Instanties en overheid

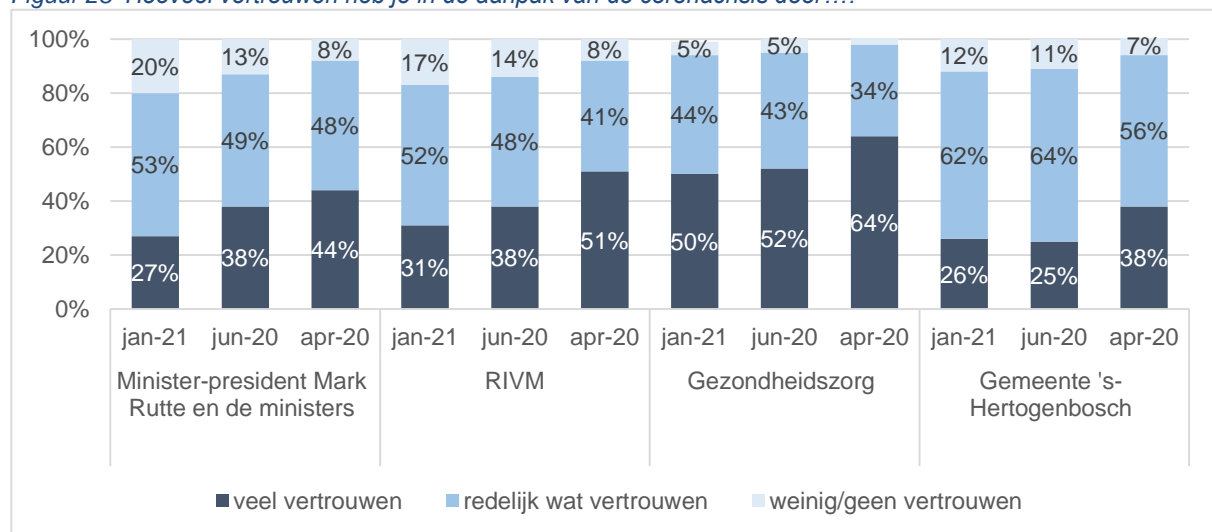
Het vertrouwen van de respondenten in de aanpak van het kabinet en het RIVM is afgenomen ten opzichte van juni. Het vertrouwen in de aanpak van de gemeente is niet veranderd; 88% heeft veel tot redelijk wat vertrouwen hierin. De meeste respondenten zijn tevreden over de informatie die de overheid verspreidt over het coronavirus en de crisis. Over de duidelijkheid van de informatie is 15% ontevreden. Ook vinden nu minder respondenten dan in 2020 de informatie voldoende.

### 7.1 Vertrouwen in instanties

#### Veel inwoners hebben vertrouwen in aanpak door gemeente

Het merendeel van de respondenten heeft veel tot redelijk wat vertrouwen in de aanpak van de overheid en instanties die betrokken zijn bij de coronacrisis. Het meeste vertrouwen is er in de gezondheidszorg (95% heeft veel tot redelijk wat vertrouwen). Het vertrouwen van de respondenten in de aanpak van Minister-President Mark Rutte en de ministers en de aanpak van het RIVM is afgenomen ten opzichte van de juni-meting. Een vijfde van de respondenten heeft weinig tot geen vertrouwen in de aanpak van de Minister-President en de ministers. Het vertrouwen in de aanpak van de gemeente is niet veranderd ten opzichte van juni. 88% heeft hier veel tot redelijk wat vertrouwen in.

Figuur 28 Hoeveel vertrouwen heb je in de aanpak van de coronacrisis door...?

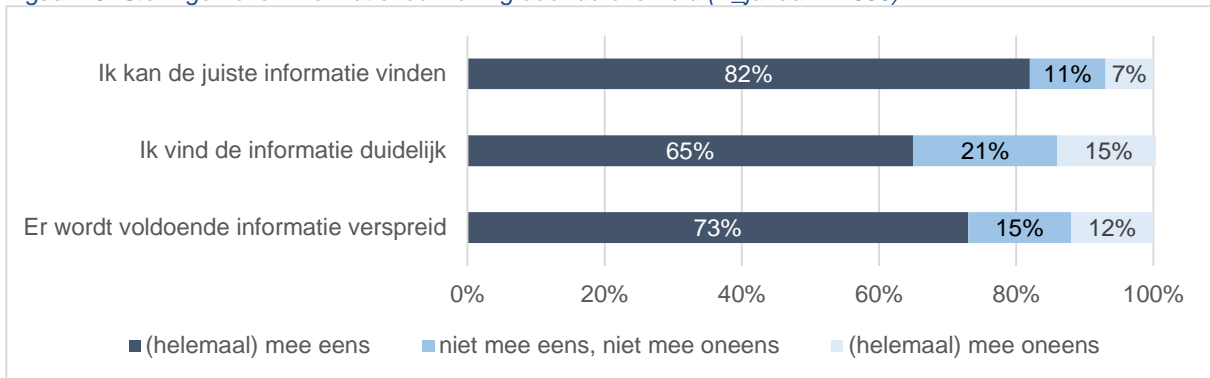


### 7.2 Informatie

#### Merendeel kan juiste informatie over coronavirus en coronacrisis vinden

De respondenten hebben enkele stellingen gekregen over de informatie die de overheid verspreidt over het coronavirus en de coronacrisis. Het gaat bijvoorbeeld over informatie via landelijke tv, kranten, radio, internet, sociale media en op websites. 82% van de respondenten kan de juiste informatie vinden. Twee derde vindt de informatie duidelijk, 15% vindt dat niet. Zo'n driekwart vindt dat de overheid voldoende informatie verspreidt, 12% vindt dit onvoldoende.

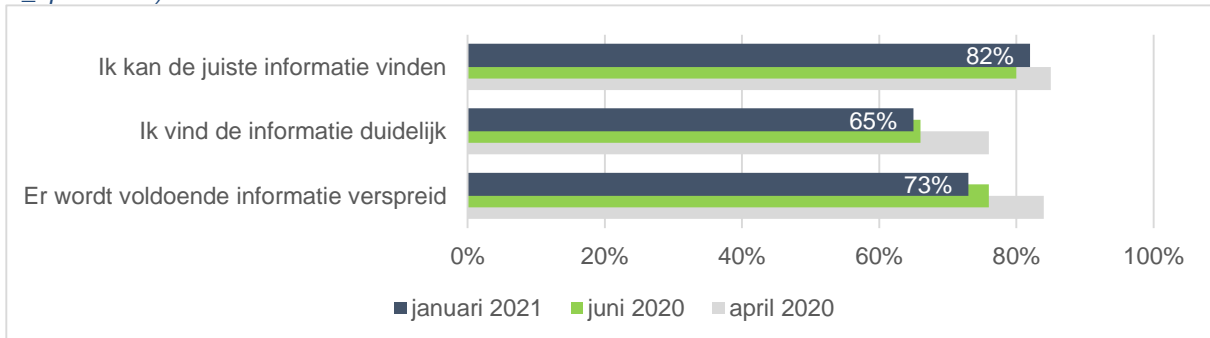
Figuur 29 Stellingen over informatievoorziening door de overheid (N\_januari=4.555)



### Minder respondenten vinden hoeveelheid informatie voldoende

Steeds minder respondenten vinden dat de overheid voldoende informatie verspreid over het coronavirus en de coronacrisis. In april was dit nog 84%, in januari is dit afgenomen tot 73%. Voor de stelling 'Ik kan de juiste informatie vinden' en 'Ik vind de informatie duidelijk' zien we weinig verschil met de meting in juni. Over de duidelijkheid van de informatie zijn mensen minder positief dan in april. Verder zijn respondenten in de leeftijd 15-29 jaar naar verhouding iets minder positief over de stellingen 'Ik vind de informatie duidelijk' en 'Er wordt voldoende informatie verspreid'.

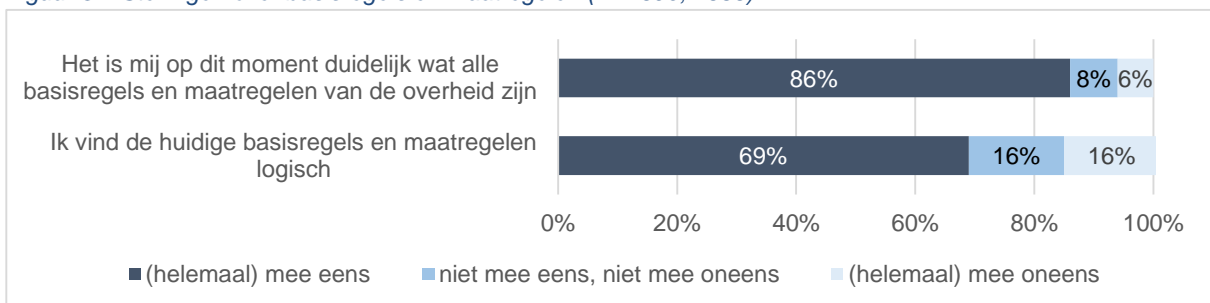
Figuur 30 Stellingen over informatievoorziening door de overheid (N\_januari=4.555, N\_juni=3.625; N\_april=5.720)



### Meeste respondenten vinden de basisregels en maatregelen duidelijk

Van alle respondenten geeft 86% aan dat voor hen duidelijk is wat de basisregels en maatregelen van de overheid zijn. Voor 6% is dat niet duidelijk. Hoewel het merendeel (69%) de basisregels en maatregelen logisch vindt, vindt 16% dat niet. 55-plussers geven naar verhouding vaker (75%) aan dat zij de basisregels en maatregelen logisch vinden.

Figuur 31 Stellingen over basisregels en maatregelen (N=4590; 4585)



## 8. Tips en opmerkingen

Aan de respondenten is tot slot gevraagd of zij nog tips of opmerkingen hebben voor de gemeente 's-Hertogenbosch. Hierop heeft 15% 'ja' geantwoord. Bijna een kwart van deze tips gaat over beter handhaven en informeren. Waarbij 'beter handhaven' veruit het meest genoemd wordt. Ook opmerkingen over winkels en horeca, (info over) vaccineren en maatregelen staan in de top vijf.

### 8.1 Tips en opmerkingen

Tot slot is de respondenten gevraagd of ze nog tips of opmerkingen over dit onderwerp hebben voor de gemeente 's-Hertogenbosch. 15% geeft aan tips of opmerkingen voor de gemeente te hebben.

#### Belangrijkste tips voor gemeente: beter handhaven en informeren

In totaal hebben 730 respondenten tips en opmerkingen voor de gemeente 's-Hertogenbosch gegeven. Evenals bij de voorgaande metingen worden ook nu weer veel opmerkingen gemaakt over beter handhaven en beter informeren. Net als bij de meting in juni kan ruim een kwart van de opmerkingen onder één van deze twee categorieën geplaatst worden. Waarbij 'beter handhaven' met stip op 1 staat. De top vijf van meest genoemde categorieën is (op volgorde):

1. Beter handhaven
  - ✓ *“Als we weer meer mogen beter handhaven op looproutes in het centrum.”*
  - ✓ *“Betere handhaving, we merken er weinig van. De tijd van vriendelijk aanspreken is voorbij.”*
  - ✓ *“Handhaven, handhaven, handhaven.”*
2. Beter informeren
  - ✓ *“Informatie over corona mag beter in 's-Hertogenbosch.”*
  - ✓ *“Op de een of andere manier zie ik weinig. Ik kijk ook niet actief op de website. Misschien wat vaker fysieke info in de brievenbus of via posters.”*
  - ✓ *“M.b.t. informatievoorziening. Teksten op verschillende websites spreken elkaar tegen. Ook als je 2x de GGD belt krijg je 2 verschillende antwoorden.”*
3. Winkels en horeca
  - ✓ *“Bekijk wat jullie kunnen doen om de horeca en winkels te helpen, zodat de gezellige binnenstad blijft.”*
  - ✓ *“Geef elke inwoner een voucher die ze kunnen besteden bij lokale winkeliers.”*
  - ✓ *“Steun de horeca weer zoals afgelopen zomer met grote terrassen en de Bossche zomer.”*
4. (Info over) vaccineren
  - ✓ *“Een vaccinatielocatie in 's-Hertogenbosch regelen!”*
  - ✓ *“Informatie geven over het proces van de inentingen. Nu een vaag proces.”*
  - ✓ *“Laat Politie Brandweer ook het eerst inenten.”*
5. Maatregelen
  - ✓ *“Corona zou harder moeten worden aangepakt zoals ze dat bijvoorbeeld in Nieuw-Zeeland hebben gedaan.”*
  - ✓ *“Ga door met lockdown”*
  - ✓ *“Voor sport beoefening de regels aanpassen, die zijn absurd streng.”*

Verder zijn er nog heel veel verschillende tips gegeven en opmerkingen gemaakt. In de volgende afbeelding worden de onderscheiden categorieën gepresenteerd. Hoe groter het woord, des te vaker is er een tip of opmerking over die categorie gegeven.

Figuur 32 Heb je tot slot nog tips of opmerkingen over dit onderwerp voor de gemeente 's-Hertogenbosch? (N=730)

